

Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 75/2022
van 9 juni 2022
Rolnummer : 7354**

In zake : het beroep tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van de artikelen 2.1.1.3, § 1, 7° tot 9°, en § 2, 2.4.4.1, § 2, 2.4.4.2 en 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek (wet van 8 mei 2019, artikel 2), ingesteld door de vzw « Ligue des droits humains » en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters P. Nihoul en L. Lavrysen, de rechters J.-P. Moerman, T. Giet, J. Moerman, M. Pâques, Y. Kherbache, T. Detienne en S. de Bethune, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus rechter R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschant, onder voorzitterschap van voorzitter P. Nihoul,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 30 januari 2020 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 3 februari 2020, is beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 2.1.1.3, § 1, 7° tot 9°, en § 2, 2.4.4.1, § 2, 2.4.4.2 en 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek (artikel 2 van de wet van 8 mei 2019, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 augustus 2019) door de vzw « Ligue des droits humains », de vzw « Nansen », de vzw « Jesuit Refugee Service-Belgium », de vzw « Association pour le droit des Etrangers », de vzw « Coordination et Initiatives pour et avec les Réfugiés et Etrangers » en de vzw « Vluchtelingenwerk Vlaanderen », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. R. Fonteyn en Mr. S. Najmi, advocaten bij de balie te Brussel.

Memories en memories van wederantwoord zijn ingediend door :

- Myria, het Federaal Centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen de mensenhandel, vertegenwoordigd door zijn directeur;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. M. Van Looveren en Mr. R. De Houwer, advocaten bij de balie van Antwerpen.

De verzoekende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 16 februari 2022 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers M. Pâques, ter vervanging van rechter E. Bribosia, wettig verhinderd, en S. de Bethune te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 9 maart 2022 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 9 maart 2022 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.1.1. De verzoekende partijen verwijzen naar hun respectieve statutaire doelen om hun belang bij het beroep aan te tonen. Zij vermelden daarnaast dat verschillende rechtscolleges in het verleden hun belang reeds hebben erkend.

A.1.2.1. In het bijzonder citeren de verzoekende partijen de artikelen 3 en 4, § 2, van de statuten van de vzw « Ligue des droits humains » en zetten zij uiteen dat het belang om in rechte te treden van die verzoekende partij reeds werd erkend door het Hof, door de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en door de hoven en rechtbanken.

A.1.2.2. Wat de vzw « Nansen » betreft, preciseren de verzoekende partijen dat haar statutair doel erin bestaat een effectieve internationale bescherming te waarborgen voor iedereen die daar nood aan heeft, waaronder asielzoekers en vluchtelingen. De afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft meerdere door die vzw ingestelde beroepen ontvankelijk verklaard.

A.1.2.3. De verzoekende partijen geven aan dat het statutaire doel van de vzw « Jesuit Refugee Service-Belgium » erin bestaat vluchtelingen en gedwongen migranten te vergezellen en bij te staan, alsook hun rechten te verdedigen en alle handelingen te stellen te hunnen bate. Het belang om in rechte te treden van die vzw werd reeds erkend in het verleden.

A.1.2.4. De verzoekende partijen zetten uiteen dat de vzw « Association pour le droit des Etrangers » als statutair doel heeft vreemdelingen, personen van buitenlandse afkomst en hun gezinsleden te ondersteunen en hun rechtsbijstand en maatschappelijke begeleiding te bieden.

A.1.2.5. Wat de vzw « Coordination et Initiatives pour et avec les Réfugiés et Etrangers » betreft, zetten de verzoekende partijen uiteen dat haar statutaire doel erin bestaat de rechten van vreemdelingen, vluchtelingen, asielzoekers en personen van buitenlandse afkomst te verdedigen. Haar belang om in rechte te treden werd meermaals door het Hof erkend.

A.1.2.6. Wat ten slotte de vzw « Vluchtelingenwerk Vlaanderen » betreft, citeren de verzoekende partijen artikel 3 van haar statuten en zetten zij uiteen dat het belang om in rechte te treden van die vzw reeds werd erkend.

A.2. Het Federaal Centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen de mensenhandel (hierna : Myria), een onafhankelijke Belgische overheidsinstelling, wenst tussen te komen.

Myria zet uiteen dat zij een belang heeft om tussen te komen aangezien hoofdstuk 4 van titel 4 van boek 2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek aanzienlijke ingrepen in de grondrechten van verstekelingen toelaat. Het belang van Myria werd overigens reeds aanvaard in het verleden, net zoals dat van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, dat een vergelijkbare instelling is. Ten slotte publiceerde Myria in 2017 een diepgaande analyse van het juridisch statuut van verstekelingen, die in 2020 werd bijgewerkt.

A.3.1. De Ministerraad verzoekt het Hof in zijn onderzoek uitsluitend de grondwets- en verdragsbepalingen in aanmerking te nemen waarvan de verzoekende partijen werkelijk preciseren in welk opzicht zij geschonden zouden zijn.

A.3.2. De Ministerraad voert aan dat de verzoekende partijen geen belang hebben bij de middelen. Een vernietiging van de bestreden bepalingen zou immers hun situatie, noch die van verstekelingen, wijzigen. De praktijk die werd toegepast vóór de inwerkingtreding van de bestreden bepalingen zou niet veranderen bij een vernietiging, aangezien zij steunt op nationale, Europese en internationale normen die hoe dan ook zullen blijven gelden. De regels die voorkwamen in de wet van 5 juni 1928 « houdende herziening van het Tucht- en Strafwetboek voor de koopvaardij en de zeevisscherij » (hierna : de wet van 5 juni 1928) en die werden opgeheven door het Belgisch Scheepvaartwetboek, zouden overigens opnieuw van toepassing zijn. Die bepalingen zijn onlosmakelijk verbonden met de bestreden bepalingen. Een vernietiging van die laatste zal dus ook, omwille van de juridische duidelijkheid, moeten leiden tot die van de bepalingen waarbij de wet van 5 juni 1928 wordt opgeheven. De Ministerraad vraagt dan ook om het beroep uit te breiden tot artikel 26 van de wet van 8 mei 2019 « tot invoering van het Belgisch Scheepvaartwetboek » (hierna : de wet van 8 mei 2019), waarbij de artikelen 9 tot 51 van de wet van 5 juni 1928 worden opgeheven.

A.3.3. Volgens de Ministerraad is het Hof niet bevoegd om kennis te nemen van de schending van andere bepalingen en beginselen dan die welke worden beoogd bij artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, zoals de wet van 15 december 1980 « betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen » en de wet van 29 juli 1991 « betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen », die in de middelen worden beoogd.

A.4.1. De verzoekende partijen antwoorden dat het niet de Ministerraad toekomt de draagwijdte van het beroep te wijzigen. Een vernietiging van artikel 26 van de wet van 8 mei 2019 is niet noodzakelijk voor een vernietiging van de bestreden bepalingen. Vervolgens belet een opheffing van de artikelen 9 tot 51 van de wet van 5 juni 1928 in geen enkel opzicht de mogelijkheid om artikel 2.1.1.3, § 1, 7° tot 9°, en § 2, artikel 2.4.4.1, § 2, artikel 2.4.4.2 en artikel 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek te vernietigen. Het is hoe dan ook niet juist te stellen dat de praktijk die voordien gangbaar was, zou overeenstemmen met de huidige regels van het Belgisch Scheepvaartwetboek. De Ministerraad maakt geen nauwkeurige vergelijking tussen de vroegere wetgeving en die welke door de verzoekende partijen wordt betwist. De exceptie mist feitelijke grondslag en valt samen met het onderzoek ten gronde.

A.4.2. De verzoekende partijen antwoorden dat zij de schending van andere bepalingen en beginselen dan die welke vermeld zijn in artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 slechts aanvoeren in samenhang met bepalingen waarvan het Hof vermag kennis te nemen.

A.5. Myria antwoordt dat de redenering van de Ministerraad niet juist is. Wegens het absolute gezag van gewijsde dat verbonden is aan een vernietigingsarrest, kan de wetgever worden verplicht om nieuwe normen aan te nemen die een antwoord bieden op de door het Hof aangenomen vernietigingsgronden. Dat is bijvoorbeeld het geval wanneer het Hof vaststelt dat er een lacune is in de wetgeving. Vervolgens zou er, zelfs wanneer sommige bepalingen *in fine* niet zouden worden vernietigd, een belang bij het beroep zijn omdat het arrest bindend is voor de rechtscolleges wat de door het Hof beslechte rechtspunten betreft. Ten slotte zou het Hof de bestreden bepalingen ook kunnen interpreteren op een manier die in overeenstemming is met de grondrechten.

A.6.1. De Ministerraad repliceert dat artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 « tot oprichting van een federaal Centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de

vreemdelingen en de strijd tegen de mensenhandel » het doel van Myria op beperkte wijze omschrijft. Artikel 3 van die wet staat Myria toe om in rechte op te treden, enkel binnen de grenzen van haar opdrachten en in de rechtsgeschillen waartoe de toepassing van twee specifieke wetten aanleiding kan geven. De opsomming van die wetten is exhaustief, wat blijkt uit een analyse van het totstandkomingsproces van de wet. Bovendien is de vergelijking met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen niet relevant. Aangezien Myria zich beroept op een collectief belang, moet het aantonen dat haar statutaire doel, dat van bijzondere aard is, door de bestreden normen kan worden geraakt, wat Myria niet doet. Haar tussenkomst is dus niet ontvankelijk. In werkelijkheid tracht Myria zich te onttrekken aan haar wettelijke plicht tot informatie, dialoog en overleg. Het komt Myria niet toe de manier te beoordelen waarop zij de bestreden bepalingen zou hebben opgevat in de plaats van de wetgever, noch kritiek uit te oefenen op het gekozen beleid. Het Hof moet dus geen rekening houden met de memorie van tussenkomst van Myria, die geen inhoudelijke argumenten bevat bovenop die welke door de verzoekende partijen zijn uiteengezet. Een tussenkomende partij kan, ten slotte, het onderwerp van het beroep niet wijzigen. In zoverre Myria verwijst naar artikel 1 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, naar de artikelen 4, 19, lid 2, en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en naar artikel 8 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 « betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) », die niet door de verzoekende partijen worden aangevoerd, is de memorie van tussenkomst bijgevolg evenmin ontvankelijk.

A.6.2. Ten aanzien van de ontstentenis van een belang bij de middelen, repliceert de Ministerraad dat een eventuele vernietiging van de bestreden bepalingen een terugwerkende kracht *ex tunc* zou hebben. De praktijk die wordt toegepast wanneer een verstekeling wordt ontdekt en die door de Ministerraad in zijn memorie wordt beschreven, zou bij een vernietiging niet veranderen omdat zij op andere nationale, Europese en internationale normen berust. De vergelijking tussen de vroegere en de nieuwe wetgeving werd op adequate wijze gemaakt. Het is duidelijk dat de regels die bij de bestreden bepalingen werden opgeheven, opnieuw van toepassing zouden zijn bij een vernietiging van die laatste. In die hypothese zou het Hof zelfs bevoegd zijn om het onderwerp van het beroep ambtshalve uit te breiden, aangezien de opheffingsbepalingen in de wet van 8 mei 2019 onlosmakelijk verbonden zijn met de bestreden bepalingen. De vernietiging ervan zou immers noodzakelijk zijn omwille van de juridische duidelijkheid. Het onderwerp van het beroep moet dus worden uitgebreid tot artikel 26 van de wet van 8 mei 2019.

A.6.3. De Ministerraad repliceert daarnaast dat het Hof nooit bevoegd is om wetsbepalingen te toetsen aan andere wetsbepalingen die geen bevoegdheidsverdelende regels zijn, zelfs niet wanneer die laatste in samenhang worden gelezen met de referentienormen waaraan het Hof wel vermag te toetsen.

Ten gronde

Wat het eerste middel betreft

A.7.1. De verzoekende partijen leiden een eerste middel af uit de schending van de artikelen 10, 11, 12, eerste en derde lid, 13, *22bis*, 23, eerste lid en derde lid, 2°, *in fine*, en 191 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 2, 3, 5, 6, 13 en 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met artikel 4 van het Protocol nr. 4 en met artikel 1 van het Protocol nr. 7 bij dat Verdrag, met artikel 1, A, punt 2), van het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 (hierna : het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen), met de artikelen 4.1, 4.4.1, 4.4.2, 4.6.1 en 4.6.3 van de bijlage bij het Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee (FAL-Verdrag), ondertekend te Londen op 9 april 1965 (hierna : het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee), met de artikelen 2 en 3 van het Internationaal Verdrag nopens de verstekelingen, ondertekend te Brussel op 10 oktober 1957 (hierna : het Internationaal Verdrag nopens de verstekelingen), met de verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 « betreffende een Uniecode voor de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscore) » (hierna : de Schengengrenscore), met artikel 3 van het Verdrag van 10 december 1984 tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, met de artikelen 6 en 7 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, met het algemeen beginsel van non-refoulement, met het algemeen beginsel van rechtszekerheid, en met de artikelen 3, 4, *4bis*, 7, 8, *8bis*, *8ter*, 27, 28, 29, 48 tot 50, 61/14 tot 61/25, 70/1 tot 74 en 74/2 tot 74/*4bis* van de wet van 15 december 1980 « betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen » (hierna : de wet van 15 december 1980).

A.7.2. Alvorens de zestien onderdelen van het middel uiteen te zetten, verwijzen de verzoekende partijen naar het rapport van Myria over het juridisch statuut van verstekelingen. Zij verklaren overigens (1) dat zij kritiek

uitoefenen op een identieke behandeling die strijdig is met de bepalingen die het beginsel van gelijke behandeling waarborgen, (2) dat zij van mening zijn dat de individuele vrijheid van verstekelingen niet is gewaarborgd doordat de bestreden bepalingen het vasthouden van verstekelingen op schepen, buiten de aansprakelijkheid van de Belgische Staat en zonder dat er een beroepsmogelijkheid openstaat, toestaan en zelfs aanmoedigen, en (3) dat de bestreden bepalingen een schending toelaten van het recht op asiel, het recht op non-refoulement, het recht om een menswaardig leven te leiden, het recht op leven, het recht op lichamelijke integriteit en op morele integriteit - in het bijzonder die van kinderen - en het recht op vrijheid en veiligheid, in zoverre zij de verwijdering van vreemdelingen toelaten zonder dat eerst wordt nagegaan welke risico's zij lopen in geval van terugkeer naar hun land van oorsprong.

A.7.3. In het eerste, tweede, derde, vierde en vijfde onderdeel van het middel bekritisieren de verzoekende partijen de identieke behandeling van verstekelingen die de bestreden bepalingen zonder objectieve en redelijke verantwoording creëren.

In de eerste plaats gaat het om de identieke behandeling van Belgische verstekelingen en buitenlandse verstekelingen (eerste onderdeel) en van verstekelingen die zijn toegelaten of gemachtigd tot verblijf in België en verstekelingen die niet zijn toegelaten noch gemachtigd tot verblijf in België (tweede onderdeel). Het is echter niet aangewezen, wat die laatste identieke behandeling betreft, dat verstekelingen die zijn toegelaten of gemachtigd tot verblijf in België, worden vastgehouden onder de verantwoordelijkheid van de kapitein van het schip, zonder dat de Belgische Staat verplicht is om ze te ontschepen en vervolgens de zorg voor hen op zich te nemen.

Daarnaast gaat het om de identieke behandeling van verstekelingen die verzoeken om internationale bescherming en van die welke niet daarom verzoeken (derde onderdeel). De verstekelingen van de eerste categorie mogen niet op dezelfde manier worden behandeld als de verstekelingen die niet om die bescherming verzoeken. Bovendien is de Belgische Staat verplicht om een ontschepping van de personen die om internationale bescherming verzoeken, toe te staan en zelfs te eisen, en om de zorg voor hen op zich te nemen.

Vervolgens gaat het om de identieke behandeling van minderjarige verstekelingen en meerderjarige verstekelingen (vierde onderdeel). Het Belgisch Scheepvaartwetboek bevat geen enkele garantie dat niet-begeleide minderjarige vreemdelingen hulp van de Staat zullen krijgen. De Belgische Staat is echter verplicht om, voor die personen, een ontschepping toe te staan en zelfs te eisen, en om de zorg voor hen op zich te nemen.

Ten slotte gaat het om zieke verstekelingen en verstekelingen die in goede gezondheid verkeren (vijfde onderdeel). Het Belgisch Scheepvaartwetboek bevat geen enkele garantie dat zieke vreemdelingen de nodige medische hulp zullen krijgen. Ook voor die personen is de Belgische Staat echter verplicht om een ontschepping toe te staan en zelfs te eisen, en om de zorg voor hen op zich te nemen.

A.7.4. In een zesde onderdeel voeren de verzoekende partijen aan dat artikel 2.4.4.2, § 3, eerste lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek strijdig is met de in het middel beoogde referentienormen omdat het bepaalt dat verstekelingen onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijven. Verstekelingen vallen echter onder de rechtsmacht van de Belgische Staat en moeten bijgevolg worden ontscheept en onder de bescherming van de autoriteiten worden geplaatst.

A.7.5. In een zevende onderdeel zijn de verzoekende partijen van mening dat artikel 2.4.4.2, § 3, tweede lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek strijdig is met de in het middel beoogde referentienormen in zoverre het enkel met het oog op hun verwijdering in de mogelijkheid voorziet om een ontschepping van verstekelingen toe te staan.

A.7.6. In het achtste, negende, tiende, elfde en twaalfde onderdeel zijn de verzoekende partijen van mening dat de voorwaarden inzake toelating tot ontschepping, zoals bepaald bij artikel 2.4.4.2, § 3, tweede lid, 1° (achtste en negende onderdeel), 2° (tiende en elfde onderdeel), en derde lid (twaalfde onderdeel), van het Belgisch Scheepvaartwetboek strijdig zijn met de in het middel beoogde referentienormen.

Door een ontschepping afhankelijk te maken (1) van het feit dat de verstekeling in het bezit is van de nodige reisdocumenten voor verwijdering en dat de reder alle nodige maatregelen heeft genomen voor een verwijdering van de verstekeling of (2) van het feit dat de reder het bewijs levert dat de reisdocumenten nodig voor de verwijdering worden verkregen en dat de maatregelen daartoe binnen de kortst mogelijke termijn worden genomen, kent artikel 2.4.4.2, § 3, tweede lid, aan de reder een verantwoordelijkheid toe die ertoe leidt dat een privaatrechtelijk persoon iemand gevangen kan houden zonder beperking in de tijd en zonder te waarborgen dat zijn rechten in acht worden genomen (achtste en tiende onderdeel). Rekening houdend met het feit dat elke situatie

anders is, zouden de maritieme autoriteiten overigens een ontscheping moeten kunnen toelaten zelfs wanneer de verstekeling niet in het bezit is van de nodige reisdocumenten (negende onderdeel). Op dezelfde wijze zou de wet de mogelijkheid om een verstekeling te ontschepen veeleer moeten vergemakkelijken, in plaats van ze tegen te werken, opdat die laatste zou worden begeleid onder voorwaarden die in overeenstemming zijn met het recht (elfde onderdeel).

Ten slotte zou een buitenlandse verstekeling, indien een verwijdering met hetzelfde schip niet aangewezen of verhinderd is, vanaf het ogenblik dat hij zich onder de rechtsmacht van de Belgische Staat bevindt, moeten vallen onder de gemeenrechtelijke regeling van de wet van 15 december 1980 (twaalfde onderdeel).

A.7.7. In een dertiende onderdeel geven de verzoekende partijen aan dat artikel 2.4.4.2, § 3, vierde lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek strijdig is met de in het middel beoogde referentienormen in zoverre het bepaalt dat de scheepvaartpolitie kan bevelen om een verstekeling die zonder de vereiste toelating het schip heeft verlaten, opnieuw in te schepen. Het komt echter niet de reder toe verwijderingsmaatregelen te nemen, aangezien het om regale prerogatieven gaat die door de Belgische Staat moeten worden uitgeoefend met inachtneming van zijn internationale verplichtingen.

A.7.8. In een veertiende onderdeel bekritisieren de verzoekende partijen artikel 2.4.4.2, § 4, eerste lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek in zoverre het een verplichting vastlegt, voor de reder van het schip waarmee de verstekeling in een Belgische haven is aangekomen, om alle maatregelen te nemen om die verstekeling te verwijderen naar het land waar hij werd ingescheept of naar een ander land waar hij kan worden toegelaten. De Belgische Staat mag zijn verantwoordelijkheid echter niet afschuiven op een andere Staat.

A.7.9. In een vijftiende onderdeel voeren de verzoekende partijen aan dat artikel 2.4.4.3, §§ 2 en 4, van het Belgisch Scheepvaartwetboek strijdig is met de in het middel beoogde referentienormen in zoverre het de voorkeur geeft aan de bevoegde lokale autoriteiten van de eerste aanloophaven, boven de Belgische autoriteiten. De Belgische Staat mag zijn verantwoordelijkheid echter niet afschuiven op een andere Staat.

A.7.10. In een zestiende onderdeel voeren de verzoekende partijen aan dat artikel 2.4.4.3, § 5, van het Belgisch Scheepvaartwetboek strijdig is met de in het middel beoogde referentienormen in zoverre het verbiedt om een Belgische haven te beschouwen als een « eerste aanloophaven ».

A.8.1. De Ministerraad preciseert vooraf dat het ruime begrip « verstekeling » vóór de aanneming van de bestreden bepalingen bestond en dat de behandeling van verstekelingen deel uitmaakt, en uitmaakte van een bestaande praktijk. Om de draagwijdte van het begrip « verstekeling » te vatten, dient rekening te worden gehouden met het Internationaal Verdrag nopens de verstekelingen, met het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee en de bijlage ervan, met de wet van 5 juni 1928 « houdende herziening van het Tucht- en Strafwetboek voor de koopvaardij en de zeevisscherij », met het koninklijk besluit van 11 april 2005 « betreffende de grenscontrole aan de maritieme buitengrens » en met de Schengengrenscode.

A.8.2. Na op gedetailleerde wijze de procedure te hebben toegelicht die geldt wanneer een verstekeling wordt ontdekt aan boord van een schip, en die reeds jarenlang bestaat en een waardige opvang van verstekelingen verzekert, voert de Ministerraad aan dat de verzoekende partijen uitgaan van een verkeerde lezing van de regels van het maritiem recht en van het migratierecht.

In de eerste plaats valt een verstekeling die zich aan boord van een schip bevindt dat heeft aangelegd in een Belgische haven, onder de rechtsmacht van België, ongeacht de nationaliteit van die persoon en de vlag van het schip. De havens die aan de buitengrens van België gelegen zijn, bevinden zich immers in de binnenwateren van België krachtens het internationale recht.

Vervolgens vormt het feit dat een vreemdeling een verstekeling is en zich aan boord van een schip bevindt dat heeft aangelegd in een Belgische haven gelegen aan de buitengrens, geen belemmering voor de toepassing van de regels inzake grenscontrole, die zijn vastgelegd in de Schengengrenscode en in de wet van 15 december 1980. Die regels gelden voor iedere vreemdeling die zich meldt aan een buitengrens, los van zijn hoedanigheid van verstekeling. De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft overigens bevestigd dat de wetgeving betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, de wetgeving betreffende de geïntegreerde politie en de wetgeving tot regeling van de private en bijzondere veiligheid *leges speciales* zijn ten opzichte van het Belgisch Scheepvaartwetboek. De regels van de Schengengrenscode zijn overigens van toepassing onverminderd de regels die gelden voor diegenen die het recht op vrij verkeer genieten, en de regels inzake internationale bescherming. In het interne recht zijn de regels betreffende de toegang tot het

grondgebied vastgelegd in de wet van 15 december 1980. Zo zullen, indien een gecontroleerde persoon internationale bescherming wenst aan te vragen, de Europese en nationale regels ter zake van toepassing zijn. Op dezelfde wijze kan een vreemdeling in principe worden teruggedreven. De wet van 15 december 1980 bepaalt ook de verplichtingen van de vervoerders, wat de tenlasteneming en de repatriëring van passagiers betreft. Daarnaast bestaan er specifieke regels ten gunste van bepaalde categorieën van vreemdelingen.

A.8.3. De Ministerraad voert vervolgens aan dat het eerste middel niet ontvankelijk is.

In de eerste plaats kunnen de verzoekende partijen niet beweren dat de bestreden bepalingen artikel 12 van de Grondwet en artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, die het recht op vrijheid waarborgen, schenden. Het voormelde artikel 5 staat immers uitdrukkelijk een rechtmatige gevangenhouding van personen toe teneinde hen te beletten op onrechtmatige wijze het land binnen te komen. Dat is het onderwerp van de bestreden bepalingen die erin voorzien dat verstekelingen aan boord van het schip worden gehouden, onder het toezicht van de gezagvoerder, in afwachting van hun ontschepping of verwijdering.

Daarnaast is artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens niet van toepassing op het gehele contentieux inzake de toegang tot het grondgebied, het verblijf en de verwijdering van vreemdelingen. In zoverre het steunt op een schending van die verdragsbepaling, is het middel niet ontvankelijk.

De verzoekende partijen kunnen zich evenmin beroepen op een schending van artikel 1 van het Protocol nr. 7 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, omdat die bepaling alleen een vreemdeling die wettig op het grondgebied van een Staat verblijft, beschermt, wat niet het geval is voor een verstekeling.

De verzoekende partijen laten overigens na om, gelijktijdig en op aannemelijke wijze, de schending van een bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens gewaarborgd recht aan te voeren in samenhang met die van artikel 13 van hetzelfde Verdrag. Bovendien moet rekening worden gehouden met alle rechtsmiddelen en middelen die ter beschikking zijn van verstekelingen om te oordelen of er eventueel een schending is van artikel 13 van het Verdrag. Te dezen blijven de nationale en de internationale wetgeving waarop een verstekeling zich kan beroepen, integraal van toepassing. De verzoekende partijen tonen niet aan in welk opzicht die verdragsbepaling geschonden zou zijn. De wet van 15 december 1980 blijft onverkort van toepassing, met inbegrip van de bepalingen betreffende internationale bescherming.

A.8.4.1. De Ministerraad voert aan dat het middel niet gegrond is, om meerdere redenen.

A.8.4.2. Ten aanzien van het eerste onderdeel merkt de Ministerraad op dat artikel 2.1.1.3, eerste lid, 7°, van het Belgisch Scheepvaartwetboek een Belgische verstekeling en een buitenlandse verstekeling daadwerkelijk op gelijke wijze behandelt. De *ratio legis* is uitgedrukt in artikel 2.4.4.1, § 2, van het Wetboek en in artikel 4.4.1 van het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee, namelijk de veiligheid van het schip en het welzijn van de verstekeling. Die overwegingen gelden ongeacht de nationaliteit van een verstekeling. De nationaliteit van een verstekeling brengt enkel een verschil in behandeling teweeg bij een verwijdering van die laatste, kwestie die wordt geregeld door een andere wetgeving en die niet het voorwerp uitmaakt van het voorliggende beroep.

A.8.4.3. De Ministerraad wijst vervolgens erop dat het tweede tot het vijfde onderdeel niet ontvankelijk zijn in zoverre zij zijn afgeleid uit de schending van artikel 191 van de Grondwet. In die onderdelen worden immers twee categorieën van vreemdelingen vergeleken, terwijl die grondwetsbepaling enkel betrekking heeft op verschillen in behandeling tussen vreemdelingen en Belgen.

A.8.4.4. Ten aanzien van het tweede onderdeel preciseert de Ministerraad dat de bestreden bepalingen geen onderscheid maken tussen verstekelingen die zijn toegelaten of gemachtigd tot verblijf en verstekelingen die dat niet zijn omdat iedere verstekeling onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder van het schip blijft om reden dat hij zonder toelating aan boord van het schip is gegaan en dus mogelijk de veiligheid ervan in het gedrang brengt. Vervolgens bepaalt de scheepvaartpolitie haar acties op basis van de verkregen inlichtingen betreffende de verstekeling. De vraag of een verstekeling een recht op toegang tot het Belgische grondgebied heeft - hetgeen een objectief criterium is dat een verschil in behandeling kan rechtvaardigen - vloeit voort uit een andere wetgeving die niet het voorwerp uitmaakt van het voorliggende beroep.

A.8.4.5. Wat het derde onderdeel betreft, verduidelijkt de Ministerraad dat de bestreden bepalingen waarborgen dat verstekelingen worden behandeld met volledige inachtneming van het toepasselijke internationale recht. De wet van 15 december 1980 blijft ook onverkort van toepassing. Een Belgische haven vormt een

maritieme buitengrens. Een verstekeling kan dus een verzoek om internationale bescherming indienen bij de scheepvaartpolitie. De Dienst Vreemdelingenzaken zal worden verwittigd via het Maritiem Informatiekruispunt (MIK). Iedere verstekeling blijft onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder van het schip om reden dat hij zonder toelating aan boord van het schip is gekomen en dus mogelijk de veiligheid ervan in het gedrang brengt. De verzoekende partijen leggen niet uit in welk opzicht die gelijke behandeling ontoelaatbaar zou zijn. Bovendien is het tijdelijke verschil in behandeling tussen verstekelingen, namelijk het feit dat een verstekeling die om internationale bescherming verzoekt als enige wordt ontscheept tijdens de behandeling van zijn verzoek, objectief en redelijk verantwoord. Een persoon die om internationale bescherming verzoekt, kan immers meewerken aan zijn verzoek en op het Belgische grondgebied blijven gedurende het onderzoek van zijn aanvraag. De vraag of een verstekeling al dan niet internationale bescherming geniet, wordt door een andere wetgeving geregeld.

A.8.4.6. Ten aanzien van het vierde onderdeel herhaalt de Ministerraad dat iedere verstekeling, ongeacht of hij minderjarig dan wel meerderjarig is, onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijft om reden dat hij zonder toelating aan boord van het schip is gekomen en dus mogelijk de veiligheid ervan in het gedrang brengt. De gezagvoerder wint inlichtingen in over de verstekeling, die aan de scheepvaartpolitie worden meegedeeld. De Dienst Vreemdelingenzaken en de dienst Voogdij worden daarvan in kennis gesteld op grond van artikel 6, § 1, van de programmawet van 24 december 2002 (I). De manier waarop een minderjarige ten laste wordt genomen, wordt geregeld door een andere wetgeving die niet het voorwerp uitmaakt van het voorliggende beroep. De leeftijd van de verstekeling is een objectief criterium dat zulk een verschil in behandeling, dat echter uit een andere wetgeving voortvloeit, rechtvaardigt.

A.8.4.7. Ten aanzien van het vijfde onderdeel benadrukt de Ministerraad dat iedere verstekeling, ongeacht of hij in goede gezondheid verkeert dan wel ziek is, onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijft. Uit de memorie van toelichting blijkt dat het Belgisch Scheepvaartwetboek rekening houdt met de hypothese van een verstekeling die medische bijstand nodig heeft. Een dergelijke passagier zal worden ontscheept om hem de nodige medische zorg te kunnen verstrekken, hetgeen ook volgt uit bepaling 2.27 van het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee. Zodra de medische problemen zijn behandeld, zal de verstekeling vervolgens opnieuw worden ingescheept en onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder worden geplaatst. Het gaat om verschillende situaties die verschillend worden behandeld. De gezondheidstoestand van een verstekeling en diens recht op dringende medische bijstand zijn objectieve criteria die de ongelijke behandeling kunnen rechtvaardigen.

A.8.4.8. Wat het zesde onderdeel betreft, preciseert de Ministerraad dat het feit dat iedere verstekeling onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijft, niet uitsluitend door de bestreden bepalingen wordt opgelegd. Artikel 3.1.4, tweede alinea, van bijlage VI van de Schengengrenscore, bepaling die rechtstreeks geldt in de interne rechtsorde, bepaalt ook dat verstekelingen onder de verantwoordelijkheid van de kapitein blijven. Het Hof vermag niet te toetsen aan die bepaling. Bovendien treedt de Belgische Staat, zoals uit de andere onderdelen blijkt, daadwerkelijk op in diverse gevallen, zoals in het geval van een verzoek om internationale bescherming of wanneer medische zorg noodzakelijk is. Die situaties worden evenwel door andere wetgevingen geregeld. Ten slotte zijn de schepen in de Belgische havens aangelegd en bevinden zij zich op meerdere kilometers van de grenspost. Aangezien de havens geen transitzone hebben, blijven alle personen aan boord, ook de verstekelingen.

A.8.4.9. De Ministerraad voert aan, met betrekking tot het zevende onderdeel, dat artikel 2.4.4.2, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek de scheepvaartpolitie de mogelijkheid biedt om een verstekeling toe te laten het schip te verlaten, hetgeen de bevoegdheid van die autoriteit om een controle uit te oefenen aan de maritieme buitengrenzen, bevestigt. De verzoekende partijen leggen niet uit in welk opzicht de bestreden bepalingen ongrondwettig zouden zijn. Artikel 2.4.4.2, § 3, tweede en derde lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek komt overigens voort uit het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee, dat België heeft goedgekeurd.

A.8.4.10. Wat het achtste, tiende, elfde en veertiende onderdeel betreft, preciseert de Ministerraad dat artikel 2.4.4.2, §§ 3 en 4, van het Belgisch Scheepvaartwetboek teruggaat op artikel 4.9.3 van het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee. Het nemen van alle nodige maatregelen en het leveren van het bewijs dat de nodige reisdocumenten binnen de kortst mogelijke termijn werden verkregen, zijn verplichtingen die voortvloeien uit het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee. Het feit dat de bestreden bepalingen diezelfde verplichtingen opleggen om de verwijdering van een verstekeling mogelijk te maken, is in overeenstemming met de referentienormen. De verzoekende partijen houden er geen rekening mee dat het niet de reder is die de verstekeling verwijderd. De verwijdering gebeurt op verzoek van de scheepvaartpolitie, d.i. de Belgische overheid die belast is met de grenscontrole. De bestreden bepalingen zijn sterk geïnspireerd op de aanbevelingen van artikel 4.14 van het

Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee. Het Hof vermag niet die bepaling, die identiek is aan de bestreden bepaling, te onderwerpen aan een grondwettigheidstoets. Vervolgens is de rederij de rechtspersoon die de eindverantwoordelijkheid voor de verstekeling draagt. De reder oefent het rederschap uit. Het valt dus onder de verantwoordelijkheid van de reder, wanneer zijn schip wordt gebruikt voor de verwijdering van een verstekeling, zich ervan te vergewissen dat die laatste over de nodige reisdocumenten beschikt opdat de verwijdering in overeenstemming zou zijn met de nationale en internationale wetgeving.

A.8.4.11. Ten aanzien van het negende onderdeel ziet de Ministerraad niet in hoe de scheepvaartpolitie een verstekeling zou kunnen verwijderen zonder de nodige reisdocumenten. De verzoekende partijen lichten hun standpunt niet nader toe.

A.8.4.12. Wat het twaalfde onderdeel betreft, voert de Ministerraad aan dat artikel 2.4.4.2, § 3, derde lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek teruggaat op artikel 4.9.3 van het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee. De bestreden bepaling is niet strijdig met de in het middel beoogde referentienormen.

A.8.4.13. Ten aanzien van het dertiende onderdeel onderstreept de Ministerraad dat de scheepvaartpolitie de aanwezigheid van verstekelingen op een schip superviseert in afwachting van de toegelaten ontscheping of de verwijdering. De verzoekende partijen zetten niet uiteen in welk opzicht de referentienormen geschonden zouden zijn.

A.8.4.14. De Ministerraad voert aan, met betrekking tot het vijftiende onderdeel, dat artikel 2.4.4.3, § 2 tot § 4, van het Belgisch Scheepvaartwetboek eveneens zijn oorsprong vindt in artikel 4.9 van het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee. Het Hof is niet bevoegd om dat artikel aan een grondwettigheidstoets te onderwerpen. Het is ten slotte niet onlogisch, noch ongrondwettig dat de lokale autoriteiten van de eerste aanloophaven nadat de verstekeling is ontdekt, bevoegd zijn. De verstekeling moet om veiligheidsredenen zo spoedig mogelijk worden ontscheept.

A.8.4.15. Ten aanzien van het zestiende onderdeel verduidelijkt de Ministerraad dat artikel 2.4.4.3, § 5, van het Belgisch Scheepvaartwetboek inderdaad niet van toepassing is wanneer de eerste aanloophaven van het Belgische schip een Belgische haven is, maar wel wanneer een Belgisch schip op weg is naar een andere lidstaat van de Europese Unie of naar een derde land. Dat aspect vloeit voort uit het toepassingsgebied van boek 2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek. Indien de eerste aanloophaven een Belgische haven is, is artikel 2.4.4.2 van toepassing.

A.8.5. De Ministerraad besluit dat het middel niet ontvankelijk en niet gegrond is.

A.9.1. De tussenkomende partij, Myria, preciseert, ten eerste, dat de Belgische Staat verantwoordelijk is voor de eerbiediging van de grondrechten van de verstekelingen die zich onder zijn rechtsmacht bevinden. Op grond van artikel 1 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens geeft Myria aan dat verstekelingen die zich op buitenlandse schepen bevinden, onder de rechtsmacht van België ressorteren zodra zij zich in de Belgische territoriale wateren bevinden of zodra de Belgische Staat een effectieve controle uitoefent, ongeacht de vlag van het schip. De toepasbaarheid van het recht van de vlaggenstaat sluit immers niet uit dat een Staat verantwoordelijk is voor de eerbiediging van de grondrechten wanneer hij, minstens *de facto*, een volledige en exclusieve controle op het schip uitoefent. De rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens illustreert goed dat het de Staat is die de grenscontrole uitoefent, die verantwoordelijk is voor de bescherming van de grondrechten, zelfs op een schip dat onder de vlag van een andere Staat vaart. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft eveneens benadrukt dat het specifieke karakter van de maritieme context niet ertoe mag leiden dat een rechteloze zone wordt gecreëerd.

A.9.2. Ten tweede herinnert Myria aan het verbod van collectieve uitzetting, op grond van artikel 4 van het Protocol nr. 4 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Die bepaling kan zelfs worden toegepast indien de uitzetting slechts betrekking heeft op één persoon betrokken. Bovendien veronderstelt die bepaling, ook al legt zij niet in alle omstandigheden een onderhoud met de betrokkene op, dat de vreemdeling een reële en effectieve mogelijkheid krijgt om argumenten aan te voeren tegen zijn uitzetting, en dat die argumenten op gepaste wijze worden onderzocht.

A.9.3. Ten derde geeft Myria aan dat de verplichting tot non-refoulement op grond van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de artikelen 4 en 19, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, tot gevolg heeft dat de nationale autoriteiten verplicht zijn om alle elementen die hun ter

kennis zijn gebracht ambtshalve te beoordelen voordat zij zich over een uitzetting uitspreken. De Staat is daarvan niet vrijgesteld wanneer de betrokkenen hebben nagelaten uitdrukkelijk asiel aan te vragen.

A.9.4. Ten vierde merkt Myria op dat de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 « betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) » van toepassing is op de zee grens, in de territoriale wateren en in de transitzones van de lidstaten. De richtlijn is dus ook van toepassing wanneer een verstekeling wordt opgemerkt op een schip dat op weg is naar de Belgische territoriale wateren. Zij bepaalt dat de lidstaten inlichtingen moeten verstrekken over de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming in te dienen, tolkdiensten moeten aanbieden om de toegang tot de procedure te vergemakkelijken en erop moeten toezien dat organisaties en personen die advies geven aan verzoekers, daadwerkelijk met laatstgenoemden in contact kunnen treden.

A.9.5. Ten vijfde preciseert Myria dat het feit dat verstekelingen worden verplicht aan boord van een schip te blijven, een vrijheidsberovende maatregel is in de zin van artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Die vrijheidsberoving dient bijgevolg te gebeuren volgens een procedure die bij wet is bepaald en die de menselijke waardigheid respecteert.

A.9.6. Ten zesde legt Myria uit dat een verstekeling recht heeft op een daadwerkelijk rechtsmiddel wanneer hij een aannemelijke grief doet gelden, des te meer wanneer die grief berust op het feit dat de terugwijzing naar een derde Staat hem zou blootstellen aan onmenselijke of vernederende behandelingen. Om daadwerkelijk te zijn, dient het rechtsmiddel opschortend te zijn.

A.10.1. Myria bekritiseert vervolgens de bepalingen van het Belgisch Scheepvaartwetboek vanuit verschillende invalshoeken.

A.10.2. In de eerste plaats kan Myria niet aanvaarden dat het Wetboek niet in een verplichting voorziet om de verstekeling te informeren over de hem toekomende eerbiediging van zijn grondrechten.

A.10.3. Vervolgens merkt Myria op dat geen enkele bepaling van dat Wetboek de gezagvoerder van het schip verplicht om aan de bevoegde autoriteiten de informatie door te geven dat de verstekeling asiel aanvraagt of zich verzet tegen zijn vasthouding op het schip. Daarnaast verplicht geen enkele bepaling van het Wetboek de scheepvaartpolitie om een verstekeling te bezoeken teneinde akte te nemen van zijn bezwaren. Het hoofdstuk van het Wetboek over verstekelingen voorziet immers niet in een systematisch bezoek van de scheepvaartpolitie aan boord van het schip, bij ontdekking van een verstekeling. De mogelijkheid, voor de verstekeling, om bezwaren te formuleren tegen een uitzetting of om een asielaanvraag in te dienen, hangt dus af van de goede wil van de gezagvoerder en van de scheepvaartpolitie.

A.10.4. Myria bekritiseert het feit dat het Belgisch Scheepvaartwetboek niet voorziet in een ontscheping van de verstekeling, zelfs niet in situaties waarin de eerbiediging van de grondrechten dat vereist. In de veronderstelling dat, ondanks de vage bewoordingen ervan, artikel 2.4.4.2, § 3, tweede lid, van het Wetboek toch een ontscheping mogelijk maakt in die situaties, bevat dat artikel slechts een mogelijkheid, waarvan de uitvoering afhangt van de goede wil van de scheepvaartpolitie.

A.10.5. Volgens Myria miskent het feit dat het Belgisch Scheepvaartwetboek niet in een verplichting voorziet om aan de verstekeling een formele beslissing te betekenen die hem verbiedt om te ontschepen, volledig de recente internationale ontwikkelingen ter zake, in het bijzonder de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens over het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel. Het is immers onmogelijk om een rechtsmiddel aan te wenden bij ontstentenis van een aan de betrokkene gerichte formele beslissing.

A.10.6. Volgens Myria vereist het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel dat aan de verstekeling bepaalde informatie wordt verstrekt in een taal die hij begrijpt, en dat hem een onvoorwaardelijke toegang tot juridische bijstand wordt verleend. De tenuitvoerlegging van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel hangt in de praktijk echter af van de discretionaire beoordeling van de gezagvoerder van het schip, van de scheepvaartpolitie en van de gevoeligheid van de politieagenten. De noodzaak om in de wet uitdrukkelijk te voorzien in het recht op bijstand van een advocaat is des te belangrijker omdat het louter betreden van het havengebied zonder toelating een strafbaar feit vormt.

A.10.7. Myria voert vervolgens aan dat het feit dat een verstekeling het schip niet mag verlaten zonder voorafgaande toelating van de scheepvaartpolitie en het feit dat de politie hem kan bevelen om opnieuw aan boord te gaan, aantonen dat er daadwerkelijk een vrijheidsberoving is. De ontstentenis van een specifiek gemotiveerde

beslissing met betrekking tot die vrijheidsberoving en de ontstentenis van een specifiek rechtsmiddel schenden de bepalingen die een willekeurige gevangenhouding verbieden. Een verstekeling heeft immers niet de mogelijkheid om de rechtbank te verzoeken om een dringende beslissing over de wettigheid van zijn gevangenhouding, zoals nochtans vereist is bij artikel 5, lid 4, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

A.10.8. Myria preciseert ten slotte dat de verwijzing, in artikel 2.4.4.1, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek, naar de internationale verplichtingen inzake grondrechten niet de door Myria geïdentificeerde lacunes van het Wetboek kan verhelpen. Het volstaat immers niet dat een juridische tekst naar internationale verdragen en relevante algemene rechtsbeginselen verwijst opdat de rechten die daarin verankerd zijn, daadwerkelijk worden gerespecteerd. Het is precies de taak van de wetgever om nauwkeurigere normen vast te stellen met het oog op een volledige toepassing van die grondrechten.

A.11.1. In hun memorie van antwoord verwijzen de verzoekende partijen, wat alle onderdelen van het eerste middel betreft, naar het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in zake *Khlaifia*, wat artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens betreft. Ten aanzien van artikel 6 van hetzelfde Verdrag preciseren zij dat het strafrechtelijke deel van die bepaling wel degelijk moet worden toegepast. Wat betreft artikel 1 van het Protocol nr. 7 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, geven de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepalingen strijdig kunnen zijn met die bepaling omdat zij tegelijk betrekking hebben op Belgen en vreemdelingen. Ten slotte hebben zij in hun verzoekschrift uiteengezet in welk opzicht de bestreden bepalingen de waarborgen inzake internationale bescherming aantasten.

A.11.2. Met betrekking tot het eerste en het tweede onderdeel van het eerste middel nemen de verzoekende partijen akte van het feit dat de Ministerraad de betwiste gelijke behandeling erkent. Die gelijke behandeling is intrinsiek, en niet extrinsiek verbonden met de bestreden normen. De Ministerraad zet niet uiteen in welk opzicht de vereiste dat Belgische verstekelingen en verstekelingen die zijn toegelaten tot verblijf een specifieke behandeling krijgen, zou ingaan tegen de nagestreefde doelstellingen, namelijk de veiligheid van het schip en het welzijn van de verstekeling.

A.11.3. Ten aanzien van het derde onderdeel antwoorden de verzoekende partijen dat de bestreden bepalingen niet waarborgen dat verstekelingen, in het bijzonder de asielzoekers, worden behandeld met volledige inachtneming van het toepasselijke internationale recht. De bestreden normen creëren een lapidaire juridische regeling die wordt overgelaten aan de beoordeling van private actoren.

A.11.4. Met betrekking tot het vierde en het vijfde onderdeel stellen de verzoekende partijen vast dat de bestreden bepalingen aan de gezagvoerder van het schip en aan de scheepvaartpolitie buitensporige prerogatieven toekennen, zoals de bevoegdheid om de leeftijd of de gezondheidstoestand van een verstekeling in te schatten zonder controle vanwege de autoriteiten.

A.11.5. In het zesde onderdeel stellen de verzoekende partijen voor om aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag te stellen over de bestaanbaarheid van artikel 3.1.4, tweede alinea, laatste zin, van bijlage VI van de Schengengrenscodex met de artikelen 6, 18 tot 21, 24, 35, 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Het feit dat een verstekeling, zonder beperking in de tijd en zonder onderscheid, onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder wordt gelaten, zonder wettelijke omkadering, lijkt strijdig met die bepalingen.

A.11.6. In het zevende, achtste, tiende, elfde, twaalfde, veertiende en vijftiende onderdeel voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden bepalingen de vroegere bepalingen vervangen, zodat de inhoud van de vroegere bepalingen in principe geen belang heeft.

Vervolgens dient, in het licht van de grondrechten van verstekelingen, de gegrondheid te worden onderzocht van de aanbevelingen van de Internationale Maritieme Organisatie om maatregelen te nemen die verstekelingen verhinderen om aan boord van een schip te gaan. Er zou een prejudiciële vraag moeten worden gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de bestaanbaarheid van de bepalingen van het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee die betrekking hebben op verstekelingen, met de artikelen 6, 18 tot 21, 24, 35, 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

A.11.7. Ten aanzien van het negende onderdeel zijn de verzoekende partijen van mening dat er geen enkele reden is waarom een verstekeling onder de discretionaire verantwoordelijkheid van de gezagvoerder moet blijven gedurende de mogelijk lange periode van regularisatie van zijn situatie.

A.12.1. Met betrekking tot het eerste middel (derde, vierde en vijfde onderdeel) en het tweede middel (eerste, tweede, achtste en twaalfde onderdeel) antwoordt de tussenkomende partij, Myria, dat het standpunt van de Ministerraad over de samenhang van het Belgisch Scheepvaartwetboek met de wet van 15 december 1980 onduidelijk en tegenstrijdig is. De Ministerraad stelt immers, enerzijds, dat artikel 3 van de wet van 15 december 1980 van toepassing is op verstekelingen, zodat hun een gemotiveerde beslissing tot weigering van toegang tot het grondgebied ter kennis moet worden gebracht en zij een beroep tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid kunnen instellen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Hij stelt, anderzijds, dat alleen de gezagvoerder van het schip een beslissing met een verbod tot ontschepen ontvangt en dat, wegens de aard van maritieme politie van die maatregel, geen beroep ertegen mogelijk is. Op dezelfde wijze vermeldt de Ministerraad nergens dat de kennisgeving, aan de verstekeling, van een beslissing tot weigering van toegang tot het grondgebied door de scheepvaartpolitie zou worden gedaan. Het is dus twijfelachtig dat artikel 3 van de wet van 15 december 1980 kan worden toegepast als *lex specialis*. Artikel 2.4.4.2, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek maakt het dus mogelijk een verstekeling vast te houden op een schip, hem gevangen te houden en terug te drijven zonder dat hem een beslissing tot weigering van toegang tot het grondgebied ter kennis is gebracht. Een dergelijk systeem valt moeilijk te verzoenen met het beginsel van non-refoulement. Te vrezan valt dat het Belgisch Scheepvaartwetboek wordt toegepast als een *lex specialis* die het mogelijk maakt de procedurele waarborgen van de wet van 15 december 1980, van het Europese recht en van het internationale recht te omzeilen.

A.12.2. Ten aanzien van de inachtneming van het beginsel van non-refoulement antwoordt Myria dat de Ministerraad niet betwist dat het Belgisch Scheepvaartwetboek het mogelijk maakt om een vreemdeling die een risico loopt op een slechte behandeling, *de facto* te verwijderen zonder dat zijn situatie door de autoriteiten is onderzocht. De uiteenzetting van de Ministerraad over de mogelijkheid om internationale bescherming aan te vragen, de toepassing van de wet betreffende de voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en de ontscheping van verstekelingen om gezondheidsredenen, doen geen afbreuk aan de pertinentie van de kritiek van Myria. Het beginsel van non-refoulement geldt zelfs bij ontstentenis van een verzoek om internationale bescherming. Bovendien dreigen de waarborgen verbonden aan het indienen van een verzoek om internationale bescherming niet effectief te zijn, omdat de tekst van artikel 2.4.4.2, § 2, van het Wetboek niet bepaalt dat een verstekeling moet worden ingelicht over de mogelijkheid om een asielaanvraag in te dienen en omdat een ontscheping verboden is met uitzondering van de enige hypothese van een verwijdering. Er dient te worden vastgesteld dat artikel 2.4.4.2, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek, dat toelaat de ontscheping van een verstekeling te verbieden en dat diens gevangenhouding en terugdrijving mogelijk maakt, van toepassing is zonder rekening te houden met de leeftijd, de hoedanigheid van de verzoeker om internationale bescherming en de gezondheidstoestand van de verstekeling. Er wordt niet gewaarborgd dat de beschermingsmaatregelen waarin de wet op de voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen voorziet, en die waarin is voorzien voor de aanvragers van internationale bescherming, van toepassing zijn. Louter de vaststelling dat een aan de verstekeling ter kennis gebrachte gemotiveerde beslissing en een rechtsmiddel ontbreken, volstaat om te besluiten tot een schending van de artikelen 3 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

A.12.3. Myria betwist niet dat een gevangenhouding van vreemdelingen die tot doel heeft ze te beletten om op onrechtmatige wijze het land binnen te komen, in principe legitiem is (eerste middel en tweede middel, tiende, elfde en veertiende onderdeel). De ontstentenis van een specifiek gemotiveerde beslissing waarvan aan de verstekeling kennis wordt gegeven, met betrekking tot die vrijheidsberoving, en het ontbreken van enige beroepsmogelijkheid volstaan evenwel om te besluiten tot een schending van de bepalingen die een willekeurige gevangenhouding verbieden, meer bepaald artikel 12 van de Grondwet en artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De eventuele niet-toepasbaarheid van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en van artikel 1 van het Protocol nr. 7 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens zou niet mogen leiden tot de niet-ontvankelijkheid van het middel.

A.13.1. De Ministerraad repliceert, wat de niet-ontvankelijkheid van het middel betreft, dat de verzoekende partijen niet aantonen dat verstekelingen willekeurig van hun vrijheid zouden worden beroofd, in het licht van artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. De bestreden bepalingen hebben alleen tot doel te beletten dat verstekelingen op onrechtmatige wijze het Belgische grondgebied betreden. Wat artikel 6 van hetzelfde Verdrag betreft, trachten de verzoekende partijen nog die bepaling toepasselijk te maken op het gehele « verblijfscontentieux », dat betrekking heeft op de toegang tot het grondgebied, het verblijf en de verwijdering van vreemdelingen. De vergelijking met het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in zake *Salabiaku* is niet pertinent. De verzoekende partijen leggen ten slotte niet uit in welk opzicht artikel 1 van het Protocol nr. 7 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens zou zijn geschonden.

A.13.2. Met betrekking tot het eerste en het tweede onderdeel merkt de Ministerraad op dat de argumentatie van de verzoekende partijen vaag blijft. De *ratio legis* van artikel 2.4.4.1, § 2, van het Belgisch

Scheepvaartwetboek is geldig ongeacht de nationaliteit van de verstekeling. De bestreden bepalingen maken geen onderscheid naargelang iemand al dan niet tot verblijf in België is toegelaten.

A.13.3. Ten aanzien van het derde onderdeel benadrukt de Ministerraad dat de bestreden bepalingen waarborgen dat verstekelingen worden behandeld met volledige inachtneming van het internationale recht. De verzoekende partijen wijzigen overigens het toepassingsgebied van het onderdeel, zoals het in het verzoekschrift was geformuleerd, door van nu af aan te beweren dat de bestreden bepalingen een lapidaire juridische regeling invoeren. Enerzijds mogen de verzoekende partijen niet de draagwijdte van de onderdelen wijzigen. Anderzijds blijft de wet van 15 december 1980 volledig van toepassing en doen de bestreden bepalingen geen afbreuk aan de mogelijkheid om het voordeel van internationale bescherming aan te vragen. Stellen dat de gezagvoerder van een schip er geen belang bij zou hebben een verstekeling over die mogelijkheid te informeren, is een louter hypothetische bewering.

A.13.4. Wat het vierde en het vijfde onderdeel betreft, preciseert de Ministerraad dat alle inlichtingen waarover de gezagvoerder van het schip beschikt, integraal aan de scheepvaartpolitie worden doorgegeven. De gezagvoerder heeft op dat gebied geen discretionaire bevoegdheid. De scheepvaartpolitie gaat aan boord om na te gaan of de leefomstandigheden en de gezondheidstoestand van de verstekelingen goed zijn.

A.13.5. Ten aanzien van het zesde onderdeel repliceert de Ministerraad dat het niet noodzakelijk is om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie. De verzoekende partijen brengen immers niet de geldigheid van artikel 3.1.4, tweede lid, van bijlage VI van de Schengengrenscodex in het geding. De vraag betreft de rechtstreekse toepassing van die bepaling op verstekelingen in een Belgische haven of aan boord van een Belgisch schip. De verzoekende partijen laten eveneens na uit te leggen in welk opzicht die bepaling van de Schengengrenscodex strijdig zou zijn met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Er bestaat echter geen twijfel over de correcte toepassing van het recht van de Europese Unie, noch over de interpretatie en de geldigheid ervan.

A.13.6. Ten aanzien van het zevende, achtste, tiende, elfde, twaalfde, veertiende en vijftiende onderdeel stelt de Ministerraad vast dat de verzoekende partijen niet preciseren in welk opzicht de bestreden bepalingen, eventueel in samenhang gelezen met de bepalingen van het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee, de door de verzoekende partijen aangevoerde grondrechten zouden schenden. De kritiek van de verzoekende partijen is een opportunitetskritiek.

Ten aanzien van het verzoek om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, repliceert de Ministerraad dat de verzoekende partijen in dit geval evenmin de geldigheid van de betrokken bepalingen van het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee in het geding brengen. Zij preciseren zelfs niet om welke concrete bepalingen het gaat. Zij laten ook na te verduidelijken in welk opzicht de bepalingen van het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee onbestaanbaar zouden zijn met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Er bestaat dus geen twijfel over de interpretatie en de geldigheid van bepalingen van Europees recht, zodat het niet van belang is, voor de oplossing van het voorliggende geschil, om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie.

Ten aanzien van de kritiek van Myria volgens welke de aan de scheepvaartpolitie geboden mogelijkheid om de ontschepping van een verstekeling toe te laten een verplichting zou moeten zijn in plaats van een mogelijkheid, preciseert de Ministerraad dat artikel 2.4.4.2, § 3, tweede en derde lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek daadwerkelijk bindend wordt wanneer het gaat om de grondrechten van verstekelingen.

A.13.7. Ten aanzien van het negende onderdeel merkt de Ministerraad op dat de verzoekende partijen hun standpunt nog steeds niet toelichten. Hun kritiek is een opportunitetskritiek waarover het Hof zich niet vermag uit te spreken. Ten slotte heeft de Ministerraad nooit beweerd dat het bezit van reisdocumenten die noodzakelijk zijn voor een verwijdering, een voorwaarde zou zijn voor een ontschepping. Een dergelijke voorwaarde bestaat niet.

A.13.8. Wat het dertiende en zestiende onderdeel betreft, verwijst de Ministerraad naar zijn memorie.

A.13.9. De Ministerraad besluit dat het eerste middel niet ontvankelijk en niet gegrond is.

Wat het tweede middel betreft

A.14.1. De verzoekende partijen leiden een tweede middel af uit de schending, door de artikelen 2.4.4.2 en 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek, van de artikelen 10, 11, 12, eerste en derde lid, 13, 22*bis*, 23, eerste lid en derde lid, 2°, *in fine*, 28, 32 en 191 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 2, 3, 5, 6, 13 en 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met artikel 4 van het Protocol nr. 4 en met artikel 1 van het Protocol nr. 7 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, met artikel 1, A, punt 2), van het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, met de artikelen 4.1, 4.4.1, 4.4.2, 4.6.1 en 4.6.3 van de bijlage bij het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee, met de artikelen 2 en 3 van het Internationaal Verdrag nopens de verstekelingen, met de Schengengrenscode, met artikel 3 van het Verdrag van 10 december 1984 tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing, met de artikelen 6 en 7 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, met het algemeen beginsel van non-refoulement, met het algemeen beginsel van rechtszekerheid, met de artikelen 3, 4, 4*bis*, 7, 8, 8*bis*, 8*ter*, 27, 28, 29, 48 tot 50, 61/14 tot 61/25, 70/1 tot 74 en 74/2 tot 74/4*bis* van de wet van 15 december 1980 en met de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 « betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen ».

A.14.2. De verzoekende partijen doen gelden dat de bestreden bepalingen de maatregelen tot repatriëring van verstekelingen over zee niet met dezelfde waarborgen omringen als (1) die welke worden gegeven aan personen die worden teruggedreven aan de grens, vastgelegd bij de richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 « over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven » en bij de wet van 15 december 1980 (eerste onderdeel) en (2) die welke worden geboden aan vliegtuigpassagiers, vastgelegd bij de beschikking 2004/573/EG van de Raad van 29 april 2004 « inzake het organiseren van gezamenlijke vluchten voor de verwijdering van onderdanen van derde landen tegen wie individuele verwijderingsmaatregelen zijn genomen van het grondgebied van twee of meer lidstaten » (hierna : de beschikking 2004/573/EG) (tweede onderdeel).

A.14.3. In een derde onderdeel bekritisieren de verzoekende partijen artikel 2.4.4.2, § 1, tweede lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek in zoverre het een verplichting uitsluit om de informatie over de persoonlijke situatie van een verstekeling, meer bepaald over zijn gezondheidstoestand, zijn psychologische toestand en zijn eventuele vrees voor vervolging, door te geven.

A.14.4. In een vierde onderdeel doen de verzoekende partijen gelden dat artikel 2.4.4.2, § 1, eerste lid, en artikel 2.4.4.3, § 1, van het Belgisch Scheepvaartwetboek in strijd zijn met de in het middel beoogde bepalingen in zoverre zij niet erin voorzien dat de Dienst Vreemdelingenzaken steeds wordt verwittigd van de aanwezigheid van buitenlandse verstekelingen aan boord van een schip dat een Belgische haven moet aanlopen of reeds heeft aangelopen, of van de aanwezigheid van verstekelingen aan boord van een Belgisch schip. Het Maritiem Informatiekruispunt (MIK) is niet bevoegd om de inachtneming van de grondrechten van die vreemdelingen op adequate wijze te onderzoeken.

A.14.5. In een vijfde, zesde en zevende onderdeel bekritisieren de verzoekende partijen het feit dat artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek voorziet in een optreden van de scheepvaartpolitie, in plaats van de Dienst Vreemdelingenzaken, terwijl de scheepvaartpolitie niet bevoegd is, noch gekwalificeerd om de inachtneming van de grondrechten van verstekelingen te onderzoeken.

A.14.6. In een achtste onderdeel zijn de verzoekende partijen van mening dat de bestreden bepalingen in strijd zijn met de referentienormen in zoverre zij niet bepalen (1) dat van de beslissing tot terugdrijving kennis wordt gegeven aan de verstekeling, (2) dat zij wordt opgesteld in een taal die laatstgenoemde begrijpt, (3) dat zij formeel gemotiveerd is en (4) dat zij vatbaar is voor een beroep.

A.14.7. In een negende, tiende, elfde, twaalfde, dertiende en veertiende onderdeel bekritisieren de verzoekende partijen de bestreden bepalingen in zoverre zij een verstekeling niet de mogelijkheid bieden om een beroep in te stellen tegen de beslissing waarbij een verbod tot ontschepen wordt opgelegd en, meer algemeen, tegen maatregelen, regels en verplichtingen die in die bepalingen worden beoogd. Daarnaast bekritisieren de verzoekende partijen het feit dat de bestreden bepalingen in geen enkele waarborg voorzien, onder meer op procedureel vlak, zoals het optreden van een advocaat en van een tolk. De verzoekende partijen hekelen overigens het feit dat de bestreden bepalingen geen enkele waarborg bevatten voor een formele motivering van de genomen beslissingen en maatregelen, in een taal die de vreemdeling beheerst.

A.14.8. De verzoekende partijen merken op dat het zeer moeilijk en zelfs onmogelijk is, voor verstekelingen, om schriftelijke verzoeken in te dienen bij de Belgische autoriteiten, hetgeen een schending vormt van artikel 28 van de Grondwet, en om toegang te hebben tot de bestuursdocumenten die rechtstreeks verband houden met hun lot, hetgeen een schending van artikel 32 van de Grondwet vormt.

A.15.1. De tussenkomenende partij, Myria, heeft in haar memorie van antwoord argumenten uiteengezet die zowel het eerste als het tweede middel betreffen. Die argumenten zijn weergegeven in A.12.1 en volgende, waarnaar wordt verwezen.

A.15.2. Ten aanzien van het tweede middel, eerste en tweede onderdeel, stelt Myria vast dat de Ministerraad erkent dat de Belgische Staat zijn soevereiniteit uitoefent over verstekelingen aanwezig in de Belgische havens, maar dat hij daaruit niet de nodige conclusies trekt. Het verschil in behandeling tussen verstekelingen aan boord van een schip en vliegtuigpassagiers kan volgens hem worden verantwoord door de fysieke afstand tussen de kade en de grenspost. Die verantwoording is echter niet pertinent en komt erop neer dat een rechteloze zone wordt gecreëerd.

De aangeklaagde discriminatie is overigens een rechtstreeks gevolg van de bestreden bepalingen en niet van de Schengengrenscore, in het bijzonder van artikel 3.1.4 ervan. Die bepaling mag niet worden geïnterpreteerd als een verplichting, voor de Belgische Staat, om verstekelingen uit te sluiten van de procedurele waarborgen die gelden voor andere vreemdelingen aan wie de toegang tot het grondgebied wordt geweigerd. De Schengengrenscore moet ten uitvoer worden gelegd met inachtneming van de grondrechten, in het bijzonder het beginsel van non-refoulement. Verschillende lidstaten van de Europese Unie geven overigens, met toepassing van die Code, aan verstekelingen een beslissing tot terugdrijving af. Het beginsel van de verantwoordelijkheid van de kapitein staat daaraan niet in de weg. Het beginsel van de verantwoordelijkheid van de vervoerder, om een verwijdering te verzekeren en om de kosten te dragen die worden veroorzaakt door een verstekeling die niet aan de verblijfsvoorwaarden voldoet, geldt ook voor vliegtuigpassagiers. Dat beginsel heeft nooit eraan in de weg gestaan dat vliegtuigpassagiers de procedurele waarborgen tegen een terugdrijving en een willekeurige gevangenhouding genieten. De uitsluiting van verstekelingen aan boord van een schip van de procedurele waarborgen is dus een gevolg van een keuze van de Belgische wetgever en wordt hem niet opgelegd door het Europese recht. Het verschil in behandeling tussen verstekelingen aan boord van een schip en vliegtuigpassagiers is discriminerend, doordat het niet objectief en redelijk verantwoord is.

A.16.1. De Ministerraad preciseert, ten aanzien van het eerste onderdeel, dat een Belgische haven moet worden beschouwd als een buitengrens. De nationale en Europese regels inzake toegang tot het grondgebied moeten worden toegepast op iedere vreemdeling die zich aan een buitengrens meldt, met inbegrip van verstekelingen en/of vreemdelingen die zich aan boord van een schip bevinden. De verzoekende partijen tonen niet aan in welk opzicht de bestreden bepalingen zouden leiden tot een verschil in behandeling. Niets belet een verstekeling om, bijvoorbeeld, een verzoek om internationale bescherming in te dienen.

A.16.2. Ten aanzien van het tweede onderdeel preciseert de Ministerraad dat, indien een verwijdering moet plaatsvinden door de lucht, maatregelen worden genomen in overeenstemming met de gemeenschappelijke richtlijnen van de beschikking 2004/573/EG. De bestreden bepalingen zijn niet ongrondwettig om de enige reden dat er geen soortgelijke beschikking voor verstekelingen bestaat. De verzoekende partijen weten overigens niet of verstekelingen daadwerkelijk onderworpen zijn aan dwingende verdragsbepalingen die voldoende waarborgen bieden. Zij tonen niet aan in welk opzicht de referentienormen geschonden zouden zijn.

A.16.3. Ten aanzien van het derde onderdeel doet de Ministerraad gelden dat, overeenkomstig artikel 2.4.4.1, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek, verstekelingen aan boord van Belgische schepen of van buitenlandse schepen in Belgische wateren met het nodige respect worden behandeld, overeenkomstig het toepasselijke internationale recht. Paragraaf 1 van de bestreden bepaling moet ook in die zin worden geïnterpreteerd. De mogelijke verplichting om de erin beoogde inlichtingen te verstrekken, is geenszins uitgesloten. Geen enkele van de betwiste bepalingen verbiedt de gezagvoerder van het schip om alle inlichtingen in verband met de persoon van de verstekeling te verzamelen en door te geven. Hij is daartoe zelfs wettelijk verplicht. Wanneer de verstekeling een vluchteling is, heeft bovendien het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen volkomen uitwerking. De interpretatie die de verzoekende partijen aan de bestreden bepalingen geven, is niet plausibel.

A.16.4. Ten aanzien van het vierde onderdeel geeft de Ministerraad aan dat uit de memorie van toelichting blijkt dat de Dienst Vreemdelingenzaken onverwijld zal worden geïnformeerd over de aanwezigheid van verstekelingen. Het is juist dat het Maritiem Informatiekruispunt (MIK) niet bevoegd is om de behoeften en de

inachtneming van de grondrechten van verstekelingen op adequate wijze te onderzoeken, en het zal dat overigens niet doen. Het verzekert uitsluitend dat de pertinente informatie aan de bevoegde diensten wordt doorgegeven.

A.16.5. Met betrekking tot het vijfde, zesde en zevende onderdeel geeft de Ministerraad aan dat de bestreden bepalingen de bevoegdheden van de scheepvaartpolitie om een controle aan de maritieme buitengrenzen uit te oefenen, bevestigen. De Dienst Vreemdelingenzaken zal volledig worden ingelicht over de aanwezigheid van verstekelingen wanneer een dergelijke situatie zich voordoet. De verzoekende partijen bewijzen niet het tegendeel.

A.16.6. De Ministerraad herhaalt, wat het achtste onderdeel betreft, dat een verstekeling zich in een specifieke situatie bevindt, namelijk aan boord van een schip aan een buitengrens van de Belgische Staat, onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder. Schepen in Belgische havens bevinden zich gemakkelijk op verschillende kilometers van een grenspost. De havens hebben geen transitzone. Die situatie rechtvaardigt een ongelijke behandeling. De verzoekende partijen tonen niet aan in welk opzicht de referentienormen geschonden zouden zijn.

Vervolgens blijkt uit de bepalingen van de Schengengrenscodex en van de wet van 15 december 1980 dat de nationale en Europese regels inzake toegang tot het grondgebied van toepassing zijn op iedere vreemdeling die zich aan een buitengrens meldt, en dat grenscontroles plaatsvinden in het belang van alle lidstaten. De verplichtingen van de autoriteiten die instaan voor de grenscontrole zijn niet ondergeschikt aan het feit dat de vreemdeling zich op eigen initiatief aan een grensdoorlaatpost meldt, noch door een uitdrukkelijk verzoek om het grondgebied te betreden. Bijlage VI van de Schengengrenscodex houdt verband met de manier waarop de controles moeten plaatsvinden. Dat belet niet de toepassing van de algemene bepalingen van die Code, indien bijlage VI daar niet van afwijkt.

A.16.7. Ten aanzien van het negende en het tiende onderdeel preciseert de Ministerraad dat, op basis van een bestaande praktijk, die niet werd gewijzigd door de bestreden bepalingen, het verbod tot ontschepen inderdaad door de scheepvaartpolitie wordt genotificeerd aan de gezagvoerder van het schip omdat deze verantwoordelijk is voor de verstekeling. Het is de concretisering van een administratieve maatregel van zeevaartpolitie waarvan de aard geen beroep toelaat. Het feit dat de verstekeling onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijft, impliceert ook dat die laatste de nodige maatregelen moet nemen opdat de verstekeling niet op de vlucht slaat en daadwerkelijk aan de controles van de bevoegde autoriteiten wordt onderworpen. Het aan de gezagvoerder genotificeerde verbod tot ontscheping is ook een maatregel van zeevaartpolitie die is genomen wegens de verplichting om de verstekeling onder de verantwoordelijkheid van die laatste te houden. Ten slotte moet iedere verstekeling met het grootst mogelijke respect worden behandeld, overeenkomstig het toepasselijke internationale recht.

A.16.8. Ten aanzien van het elfde, twaalfde, dertiende en veertiende onderdeel voert de Ministerraad aan dat de verzoekende partijen niet aantonen dat de bestreden bepalingen geen enkele procedurele waarborg, zoals de bijstand van een advocaat of van een tolk, bieden. De bestreden bepalingen, die passen in een maritieme context, beletten niet de toepassing van andere regelgevingen. In werkelijkheid kunnen verstekelingen de bijstand van een advocaat en van een tolk genieten indien zij daarom verzoeken en hebben zij automatisch recht op die bijstand wanneer zij onder het toepassingsgebied van de wet van 15 december 1980 vallen.

A.16.9. De Ministerraad besluit dat het tweede middel niet ontvankelijk en niet gegrond is.

A.17. In hun memorie van antwoord verwijzen de verzoekende partijen naar hun memorie.

A.18. De Ministerraad repliceert dat hij nooit ermee heeft ingestemd dat de bestreden wetgeving geen enkele waarborg voor de inachtneming van de grondrechten zou bieden. De kritiek van Myria moet worden verworpen omdat het gaat om een beleidskritiek waarvan het Hof niet vermag kennis te nemen.

Hij houdt staande dat het middel niet ontvankelijk en niet gegrond is.

Wat het derde middel betreft

A.19. De verzoekende partijen leiden een derde middel af uit de schending, door artikel 2.1.1.3, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek, van de artikelen 10, 11, 23 en 191 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 33, 36, 37, 105 en 108 van de Grondwet, met het algemene beginsel van rechtszekerheid en met het algemene beginsel van de scheiding der machten, in zoverre het de Koning machtigt om de begrippen

« verstekeling » en « passagier of opvarende » « nader of, waar noodzakelijk met het oog op de toepassing van aangeduide bepalingen, afwijkend [te] omschrijven » (eerste onderdeel) en in zoverre het de Koning machtigt om de bepalingen van boek 2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek, voor « aangeduide bijzondere [...] verstekelingen, passagiers of opvarenden » buiten toepassing te verklaren (tweede onderdeel).

Ook al is het niet uitgesloten dat de wetgever een beperkte uitvoeringsbevoegdheid toekent aan de Koning, is een delegatie slechts in overeenstemming met het wettigheidsbeginsel indien de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de uitvoering van maatregelen waarvan de essentiële elementen door de wetgever zijn vastgesteld. De te ruime machtiging die bij de bestreden bepaling aan de Koning wordt verleend, staat Hem in werkelijkheid toe de reeds povere waarborgen die de wet aan buitenlandse verstekelingen biedt, te schrappen.

A.20.1. De Ministerraad preciseert dat de bestreden bepaling een zekere flexibiliteit invoert. De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft geen advies over de bepaling verstrekt. Een machtiging aan de uitvoerende macht in een aangelegenheid die de Grondwet niet aan de wetgever voorbehoudt, is niet ongrondwettig. Het Hof is niet bevoegd om een bepaling af te keuren die de bevoegdheidsverdeling tussen de wetgevende en de uitvoerende macht zou schenden, tenzij de bevoegdheidsverdelende regels worden geschonden en wanneer de wetgever een categorie van personen het bij de Grondwet vastgelegde optreden van een democratisch verkozen vergadering ontzegt, wat te dezen niet het geval is.

A.20.2. De Ministerraad wijst erop dat de verzoekende partijen niet aantonen dat de machtiging aan de Koning niet voldoende nauwkeurig is omschreven, noch dat zij geen betrekking heeft op de uitvoering van maatregelen waarvan de essentiële elementen vooraf door de wetgever zijn vastgesteld. De bepalingen van boek 2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek en de definities zijn daarentegen door de wetgever zelf vastgesteld, en de Koning wordt enkel gemachtigd om afwijkende toepassingsgevallen te bepalen. Ten slotte dient te worden aangenomen dat de wetgever de Koning enkel heeft gemachtigd om Zijn uitvoeringsbevoegdheid aan te wenden in overeenstemming met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, hetgeen de bevoegde rechter moet verifiëren. Louter het feit dat de Koning kan bepalen in welke gevallen afwijkende omschrijvingen kunnen worden gegeven aan de begrippen « verstekelingen, passagiers of opvarenden » en in welke gevallen bepaalde artikelen van boek 2 voor die personen buiten toepassing zouden worden verklaard, laat niet toe te besluiten tot een schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

A.20.3. De Ministerraad besluit dat het middel niet ontvankelijk en niet gegrond is.

A.21. In zijn memorie van wederantwoord stelt de Ministerraad vast dat de verzoekende partijen nog steeds niet aantonen dat de aan de Koning verleende machtiging niet nauwkeurig zou zijn omschreven, noch dat zij geen betrekking zou hebben op de uitvoering van maatregelen waarvan de essentiële elementen vooraf door de wetgever zijn vastgesteld. De Ministerraad houdt staande dat het middel niet ontvankelijk en niet gegrond is.

- B -

Ten aanzien van de bestreden bepalingen en de context ervan

B.1. De verzoekende partijen vorderen de vernietiging van artikel 2.1.1.3, § 1, 7°, 8° en 9°, en § 2, van artikel 2.4.4.1, § 2, van artikel 2.4.4.2 en van artikel 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek, dat werd ingevoerd bij artikel 2 van de wet van 8 mei 2019 « tot invoering van het Belgisch Scheepvaartwetboek ».

B.2.1. Artikel 2.1.1.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek bepaalt :

« [§ 1.] In dit boek, in de erop betrekking hebbende bepalingen van boek 4 en, behoudens uitdrukkelijke afwijking, in de desbetreffende uitvoeringsbesluiten wordt verstaan onder :

[...]

7° ‘ verstekeling ’ : elke persoon die zich zonder toelating van de gezagvoerder aan boord van een zeeschip bevindt;

8° ‘ passagier ’ : elke persoon die zich aan boord van een zeeschip bevindt zonder schepeling of verstekeling te zijn;

9° ‘ opvarende ’ : elke schepeling, elke passagier en elke verstekeling;

[...]

§ 2. De Koning kan, bij in Ministerraad overlegd besluit :

1° bepalingen van dit boek of zijn uitvoeringsbesluiten voor aangeduide bijzondere gezagvoerders, kapiteins, schepelingen, bemanningsleden, arbeidsovereenkomsten wegens scheepdienst, verstekelingen, passagiers of opvarenden buiten toepassing verklaren;

2° de begrippen gezagvoerder, kapitein, schepeling, bemanningslid, bemanning, arbeidsovereenkomst wegens scheepdienst, verstekeling, passagier of opvarende nader of, waar noodzakelijk met het oog op de toepassing van aangeduide bepalingen, afwijkend omschrijven ».

B.2.2. Artikel 2.4.4.1, met als opschrift « Behandeling van verstekelingen », artikel 2.4.4.2, met als opschrift « Verstekelingen in een Belgische haven », en artikel 2.4.4.3, met als opschrift « Verstekelingen aan boord van Belgische schepen » zijn opgenomen in hoofdstuk 4 (« Verstekelingen ») van titel 4 (« Opvarenden ») van boek 2 (« Zeevaart ») van het Belgisch Scheepvaartwetboek.

Artikel 2.4.4.1 van het Belgisch Scheepvaartwetboek bepaalt :

« § 1. Verstekelingen aangetroffen aan boord van Belgische schepen kunnen niet worden tewerkgesteld, tenzij in noodgevallen of in verband met taken in verband met het onderhoud van hun accommodatie of hun bevoorrading aan boord.

§ 2. Verstekelingen aan boord van Belgische schepen of van vreemde schepen in Belgische wateren worden met het nodige respect behandeld overeenkomstig het toepasselijke internationale recht, waaronder het Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend op 28 juli 1951, te Genève, de verplichtingen betreffende het verzoek tot internationale bescherming, in het bijzonder het beginsel van non-refoulement en de fundamentele rechten. De veiligheid van het schip en de veiligheid en het welzijn van de verstekeling moet in overweging worden genomen bij de behandeling van verstekelingen ».

Artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek luidt :

« § 1. Onverminderd de bepalingen in het derde lid, verwittigt de gezagvoerder, indien één of meer verstekelingen worden ontdekt aan boord van een schip dat op weg is naar een Belgische haven, het MIK.

De gezagvoerder maakt voor elke verstekeling alle inlichtingen en documenten over die nuttig zijn voor de uitvoering van de opdrachten van de Scheepvaartpolitie.

De Koning bepaalt bij een in Ministerraad overlegd besluit de termijn waarin de informatie, de inlichtingen en de documenten bedoeld in deze paragraaf, en de documenten die eventueel in het bezit zijn van de verstekeling, moeten worden doorgestuurd evenals de modaliteiten van het doorsturen.

§ 2. Het is de verstekeling verboden om het schip te verlaten zonder voorafgaandelijke toelating door de Scheepvaartpolitie.

Zodra het schip aankomt in de haven, notificeert de Scheepvaartpolitie het verbod tot ontschepen bedoeld in het eerste lid aan de gezagvoerder en informeert hem van de rechten en plichten bedoeld in artikel 2.4.4.1 en in dit artikel.

De gezagvoerder neemt alle nodige maatregelen om te vermijden dat de verstekeling op Belgisch grondgebied het schip verlaat zonder toelating van de Scheepvaartpolitie.

§ 3. Een verstekeling aangekomen via een schip blijft onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder.

De Scheepvaartpolitie kan toelaten om de verstekeling te ontschepen met het oog op zijn verwijdering, indien :

1° de verstekeling in het bezit is van de nodige reisdocumenten voor verwijdering indien de reder hiertoe alle nodige maatregelen heeft genomen, overeenkomstig paragraaf 4;

2° de reder het bewijs levert dat deze reisdocumenten nodig voor de verwijdering van de verstekeling alsook de maatregelen hiertoe binnen de kortst mogelijke termijn worden bekomen en vervuld, overeenkomstig paragraaf 4.

De Scheepvaartpolitie kan eveneens toelaten om de verstekeling te ontschepen, indien een verwijdering met hetzelfde schip niet aangewezen of verhinderd is.

De Scheepvaartpolitie kan bevelen om de verstekeling die zonder de toelating bedoeld in het eerste lid het schip heeft verlaten, opnieuw in te schepen waarbij de gezagvoerder op de verplichtingen vastgelegd in paragraaf 2 wordt gewezen.

§ 4. Op verzoek van de Scheepvaartpolitie moet de reder van het schip waarmee de verstekeling in een Belgische haven is gearriveerd, alle maatregelen nemen om de verstekeling

te verwijderen naar het land waar deze ingescheept werd of naar een ander land waar de verstekeling toegelaten kan worden.

Deze maatregelen moeten genomen worden met het oogmerk om de verstekeling zo spoedig mogelijk te verwijderen. De reder kan daarbij de bijstand verzoeken van de Belgische bevoegde overheden om contacten te leggen met vreemde overheden, teneinde deze verwijdering voor te bereiden en te organiseren en de nodige documenten daartoe te bekomen.

De reder meldt onverwijld aan de Scheepvaartpolitie de maatregelen die zullen worden genomen en hun uitvoering.

§ 5. In geval de verplichtingen bedoeld in de paragrafen 2 en 4 niet worden nageleefd of indien de Scheepvaartpolitie van oordeel is dat de genomen maatregelen niet voldoende zijn om de verwijdering van de verstekeling te waarborgen, kan de Scheepvaartpolitie :

1° de gezagvoerder van het zeeschip verplichten de verstekeling te vervoeren naar het land waar ingescheept werd of naar een ander land waar de verstekeling toegelaten kan worden;

2° de verstekeling via andere middelen verwijderen naar het land waar ingescheept werd of naar elk land waar de verstekeling toegelaten kan worden;

3° het vertrek van het schip of van een ander schip van dezelfde reder uitstellen, totdat de verstekeling verwijderd is ».

Artikel 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek bepaalt :

« § 1. Indien de gezagvoerder van een Belgisch zeeschip de aanwezigheid van één of meerdere verstekelingen ontdekt, verwittigt de gezagvoerder het MIK overeenkomstig de modaliteiten vastgesteld in artikel 2.4.4.2, § 1.

§ 2. De gezagvoerder stelt de verstekeling bij voorkeur ter beschikking van de bevoegde lokale autoriteiten van de eerste aanloophaven. Voor die terbeschikkingstelling wordt een beroep gedaan op de medewerking van de Belgische consulaire ambtenaar als deze beschikbaar is.

§ 3. De gezagvoerder informeert de verstekeling van de verplichting om hem te ontschepen in de eerste aanloophaven en geeft hem de mogelijkheid om bezwaar tegen het ontschepen in deze haven in te dienen.

Indien de verstekeling bezwaren heeft ingediend tegen het ontschepen in deze haven, wordt hij ontscheept in een haven waar dit mogelijk is, onverminderd de bepalingen bedoeld in artikel 2.4.4.1.

§ 4. Indien de verstekeling wordt ontscheept overeenkomstig paragraaf 2 wordt een kopie van de verklaring bedoeld in paragraaf 1 aan de bevoegde lokale autoriteiten gegeven.

§ 5. Dit artikel is niet van toepassing indien de eerste aanloophaven van het schip een Belgische haven is ».

B.3. Met het Belgisch Scheepvaartwetboek wilde de wetgever de privaatrechtelijke scheepvaartwetgeving, die intussen verouderd was, actualiseren.

B.4. Wat betreft de publiekrechtelijke aspecten van de scheepvaartwetgeving, waaronder de bepalingen betreffende verstekelingen (*Parl. St.*, Kamer, 2018-2019, DOC 54-3536/001, p. 12), wilde de wetgever de bestaande wetgeving coördineren. Een coördinatie was noodzakelijk geworden omdat « de jongste jaren ter uitvoering van nieuwe internationale en Europese normen tal van bijkomende wetten tot stand werden gebracht » (*Parl. St.*, Kamer, 2018-2019, DOC 54-3536/004, p. 4).

De wetgever heeft derhalve zoveel mogelijk verwezen naar de geldende relevante internationale verdragen, waarvan de basisregels werden opgenomen in het Wetboek (*Parl. St.*, Kamer, 2018-2019, DOC 54-3536/001, pp. 12-14). Slechts een beperkt aantal wetten, zoals het Tucht- en Strafwetboek voor de koopvaardij en de zeevisserij uit 1928, vergden een grondige inhoudelijke actualisering (*ibid.*, p. 13).

Ten aanzien van het belang van de verzoekende partijen

B.5. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang.

Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt; bijgevolg is de *actio popularis* niet toelaatbaar.

B.6. Wanneer een vereniging zonder winstoogmerk die niet haar persoonlijk belang aanvoert, voor het Hof optreedt, is vereist dat haar statutair doel van bijzondere aard is en, derhalve, onderscheiden van het algemeen belang; dat zij een collectief belang verdedigt; dat haar doel door de bestreden norm kan worden geraakt; dat ten slotte niet blijkt dat dit doel niet of niet meer werkelijk wordt nagestreefd.

B.7. De eerste verzoekende partij, de vzw « Ligue des droits humains », heeft als statutair doel onrecht en elke willekeurige inbreuk op de rechten van een individu of een gemeenschap te bestrijden en de beginselen van gelijkheid, vrijheid, solidariteit en humanisme, die onder meer zijn vastgelegd in de Belgische Grondwet en in het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, te verdedigen.

Hoewel het ruim geformuleerd is, kan het statutair doel van de eerste verzoekende partij worden beschouwd als onderscheiden van het algemeen belang in zoverre het de verdediging van de mensenrechten beoogt in specifieke toepassingsgebieden van het politieke beleid. De bestreden bepalingen kunnen overigens, doordat zij van toepassing zijn op een categorie van kwetsbare personen, namelijk de verstekelingen op een schip, het statutair doel van de eerste verzoekende partij, dat daadwerkelijk wordt nagestreefd, raken.

In zoverre de Ministerraad aanvoert dat de verzoekende partijen geen enkel voordeel zouden halen uit een vernietiging van de bestreden bepalingen omdat die niet zouden raken aan de procedure die in de praktijk wordt gevolgd wanneer een verstekeling wordt ontdekt aan boord van een schip, volstaat de vaststelling dat, in geval van een vernietiging, opnieuw een kans zou bestaan dat de wetgever bepalingen aanneemt die gunstiger zijn voor de collectieve belangen die zij verdedigen.

B.8. Aangezien de eerste verzoekende partij doet blijken van een belang bij het beroep, dient het Hof niet te onderzoeken of de andere verzoekende partijen eveneens beschikken over het vereiste belang. Voorts brengt het Hof in herinnering dat, wanneer een verzoekende partij een belang heeft bij de vernietiging van de bestreden bepalingen, zij daarbovenop niet moeten doen blijken van een belang bij elk van de middelen.

De exceptie van niet-ontvankelijkheid wordt verworpen.

Ten aanzien van het belang van de tussenkomende partij

B.9. De Ministerraad betwist het belang van het Federaal Centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen de mensenhandel (hierna : Myria) om tussen te komen, door aan te voeren dat de bevoegdheid

van Myria om een rechtsvordering in te stellen beperkt is tot de gevallen die zijn opgesomd in de wet van 15 februari 1993 « tot oprichting van een federaal Centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen de mensenhandel » (hierna : de wet van 15 februari 1993).

B.10.1. Krachtens artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 heeft Myria, « binnen de grenzen van de federale bevoegdheden, tot opdracht te waken over het respect van de grondrechten van de vreemdelingen en de overheid te informeren over de aard en de grootte van de migratiestromen ». Myria voert haar opdrachten uit « in een geest van dialoog en overleg met alle overheidsactoren en private actoren die betrokken zijn bij het opvang- en integratiebeleid van de immigranten » en « heeft, binnen de grenzen van de federale bevoegdheden, eveneens de opdracht de bestrijding van de mensenhandel en de mensensmokkel te stimuleren ».

B.10.2. Artikel 3, tweede lid, 5°, van dezelfde wet machtigt Myria om in rechte op te treden binnen de grenzen van haar opdrachten gedefinieerd in artikel 2, in alle rechtsgeschillen die voortvloeien uit de toepassing van de wet van 13 april 1995 « houdende bepalingen tot bestrijding van de mensenhandel en van de mensensmokkel » en van de wet van 11 februari 2013 « tot vaststelling van sancties en maatregelen voor werkgevers van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen ».

B.11. Artikel 3 van de wet van 15 februari 1993 verleent een persoonlijk vorderingsrecht aan Myria voor de geschillen die onder de bevoegdheid van de gewone rechtscolleges vallen.

B.12. Artikel 3 van de wet van 15 februari 1993 doet evenwel geen afbreuk aan artikel 87, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, dat bepaalt :

« Wanneer het Grondwettelijk Hof uitspraak doet op beroepen tot vernietiging als bedoeld in artikel 1, kan ieder die van een belang doet blijken, zijn opmerkingen in een memorie aan het Hof richten binnen dertig dagen na de bekendmaking voorgeschreven in artikel 74. Hij wordt daardoor geacht partij in het geding te zijn ».

Van een belang in de zin van artikel 87, § 2, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 doet blijken de persoon die aantoont dat zijn situatie rechtstreeks kan worden geraakt door het arrest dat het Hof in verband met het beroep tot vernietiging dient te wijzen.

In zoverre de bestreden bepalingen de manier regelen waarop verstekelingen die worden ontdekt aan boord van een Belgisch schip of een schip dat in een Belgische haven is aangelegd worden behandeld, hetgeen verband houdt met het respect van de grondrechten van vreemdelingen, waarover Myria waakt overeenkomstig de haar krachtens artikel 2 van de wet van 15 februari 1993 toevertrouwde opdracht, beschikt Myria over het vereiste belang om tussen te komen.

B.13. De exceptie wordt verworpen.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de middelen

B.14. De verzoekende partijen leiden een eerste middel af uit de schending van de artikelen 10, 11, 12, eerste en derde lid, 13, 22bis, 23, eerste lid en derde lid, 2°, *in fine*, en 191 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met :

- de artikelen 2, 3, 5, 6, 13 en 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens,
- artikel 4 van het Protocol nr. 4 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens,
- artikel 1 van het Protocol nr. 7 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens,
- artikel 1, A, punt 2), van het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 (hierna : het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen),
- de artikelen 4.1, 4.4.1, 4.4.2, 4.6.1 en 4.6.3 van de bijlage bij het Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee (FAL-Verdrag), ondertekend te Londen op 9 april 1965 (hierna : het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee),
- de artikelen 2 en 3 van het Internationaal Verdrag nopens de verstekelingen, ondertekend te Brussel op 10 oktober 1957,

- de verordening (EU) 2016/399 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 « betreffende een Uniecode voor de overschrijding van de grenzen door personen (Schengengrenscode) » (hierna : de Schengengrenscode),
- artikel 3 van het Verdrag van 10 december 1984 tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing,
- de artikelen 6 en 7 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,
- het algemeen beginsel van non-refoulement,
- het algemeen beginsel van rechtszekerheid en
- de artikelen 3, 4, 4*bis*, 7, 8, 8*bis*, 8*ter*, 27, 28, 29, 48 tot 50, 61/14 tot 61/25, 70/1 tot 74 en 74/2 tot 74/4*bis* van de wet van 15 december 1980 « betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ».

B.15. De verzoekende partijen leiden een tweede middel af uit de schending van dezelfde bepalingen en algemene beginselen, maar daarnaast ook uit de schending van de artikelen 28 en 30 van de Grondwet en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 « betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen ».

B.16.1. Krachtens artikel 142, tweede lid, van de Grondwet en artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 is het Hof bevoegd om uitspraak te doen op de beroepen tot vernietiging van een wet, een decreet of een in artikel 134 van de Grondwet bedoelde regel, wegens schending van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en wegens schending van de artikelen van titel II (« De Belgen en hun rechten ») en van de artikelen 143, § 1, 170, 172 en 191 van de Grondwet.

B.16.2. Het Hof is in beginsel niet bevoegd om een wetsbepaling te toetsen aan een andere wetsbepaling die geen bevoegdheidverdelende regel is, ongeacht of die laatste wetsbepaling al dan niet in samenhang wordt gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.16.3. Het Internationaal Verdrag nopens de verstekelingen, ondertekend te Brussel op 10 oktober 1957, is niet in werking getreden, zodat een schending van de bepalingen ervan, zelfs in samenhang gelezen met bepalingen waaraan het Hof vermog te toetsen, niet voor het Hof kan worden aangevoerd.

Het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee is weliswaar in werking getreden op internationaal niveau, maar zonder dat het nodig is na te gaan of dat Verdrag instemming behoeft overeenkomstig de Grondwet, doen de verzoekende partijen geen enkel argument gelden dat verband houdt met een beweerde schending van dat Verdrag.

B.16.4. Voorts doet de procedure inzake behandeling van verstekelingen waarin de bestreden bepalingen voorzien, zelfs in zoverre zij betrekking heeft op de toegang van vreemdelingen tot het grondgebied, geen betwistingen ontstaan over burgerlijke rechten en verplichtingen, noch een strafvervolging in de zin van artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Het middel is niet ontvankelijk in zoverre het is afgeleid uit de schending van die verdragsbepaling.

B.17. Voor het overige valt het onderzoek van de excepties van niet-ontvankelijkheid van de Ministerraad samen met het onderzoek van de gegrondheid van de middelen.

B.18. Om te voldoen aan de vereisten van artikel 6 van de bijzondere wet van 6 januari 1989, moeten de middelen van het verzoekschrift niet alleen te kennen geven welke van de regels waarvan het Hof de naleving waarborgt, zouden zijn geschonden, alsook welke de bepalingen zijn die deze regels zouden schenden, maar moeten zij eveneens uiteenzetten in welk opzicht die regels door de bedoelde bepalingen zouden zijn geschonden.

Het Hof onderzoekt de middelen in zoverre zij aan de voormelde vereisten voldoen.

Ten aanzien van de omvang van het beroep

B.19.1. Het Hof bepaalt het onderwerp van het beroep tot vernietiging op basis van de inhoud van het verzoekschrift en inzonderheid rekening houdend met de uiteenzetting van de middelen. Het Hof beperkt zijn onderzoek tot de bepalingen waartegen daadwerkelijk grieven zijn aangevoerd.

B.19.2. Uit het verzoekschrift blijkt dat de kritiek van de verzoekende partijen gericht is tegen artikel 2.1.1.3, § 2, artikel 2.4.4.2 en artikel 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek.

Er wordt daarentegen geen kritiek gericht tegen artikel 2.1.1.3, § 1, 7° tot 9°, en artikel 2.4.4.1, § 2, die overigens niet onlosmakelijk verbonden zijn met de voormelde artikelen 2.1.1.3, § 2, 2.4.4.2 en 2.4.4.3.

B.19.3. Het Hof beperkt bijgevolg zijn onderzoek tot artikel 2.1.1.3, § 2, artikel 2.4.4.2 en artikel 2.4.4.3.

B.19.4. Artikel 85, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 staat onder meer de Ministerraad toe een memorie in te dienen in een zaak betreffende een beroep tot vernietiging en daarin nieuwe middelen te formuleren. Een dergelijke tussenkomst vermag evenwel niet het beroep te wijzigen of uit te breiden.

Het verzoek van de Ministerraad om het beroep uit te breiden tot artikel 26 van de wet van 8 mei 2019 « tot invoering van het Belgisch Scheepvaartwetboek » is niet ontvankelijk.

Ten gronde

Wat betreft de gelijke behandeling van verstekelingen (eerste tot vijfde onderdeel van het eerste middel)

B.20. In het eerste tot vijfde onderdeel van het eerste middel, bekritisieren de verzoekende partijen en Myria het feit dat de bestreden bepalingen alle verstekelingen op identieke wijze behandelen, te weten (1) nationale verstekelingen en buitenlandse verstekelingen, (2) verstekelingen die zijn toegelaten of gemachtigd tot verblijf en verstekelingen die niet zijn toegelaten of gemachtigd tot verblijf, (3) verstekelingen die verzoeken om internationale bescherming en verstekelingen die geen internationale bescherming aanvragen, (4) minderjarige verstekelingen en meerderjarige verstekelingen, en ten slotte (5) verstekelingen die ernstig ziek zijn en verstekelingen die in goede gezondheid verkeren.

De verzoekende partijen voeren in essentie aan dat de nationale verstekelingen, de verstekelingen die zijn toegelaten of gemachtigd tot verblijf in België, de verstekelingen die verzoeken om internationale bescherming, de minderjarige verstekelingen en de verstekelingen die ernstig ziek zijn, niet aan boord van het schip kunnen worden gehouden, maar zouden moeten worden ontscheept en ten laste genomen door de Belgische Staat.

B.21.1. Uit het verzoekschrift blijkt dat de grieven van de verzoekende partijen uitsluitend gericht zijn tegen artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek, dat de situatie regelt van de verstekelingen aan boord van een schip dat op weg is naar een Belgische haven.

B.21.2. Artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek voert een procedure in voor de behandeling van verstekelingen, in twee fasen.

B.21.3.1. In een eerste fase verwittigt de gezagvoerder van een schip dat op weg is naar een Belgische haven het MIK van de ontdekking van een of meer verstekelingen aan boord van zijn schip (artikel 2.4.4.2, § 1).

Het MIK is het « Maritiem Informatiekruispunt », dat samen met het MRCC - het Maritiem Reddings- en Coördinatiecentrum - de « Kustwachtcentrale » vormt, die werd opgericht bij

artikel 32 van het samenwerkingsakkoord tussen de federale Staat en het Vlaamse Gewest van 8 juli 2005 betreffende de oprichting van en de samenwerking in een structuur kustwacht.

B.21.3.2. De gezagvoerder moet voor elke verstekeling alle inlichtingen en documenten die nuttig zijn voor de uitvoering van de opdrachten van de scheepvaartpolitie (artikel 2.4.4.2, § 1, tweede lid) - die de Belgische autoriteit is die instaat voor de controle van de zee grenzen -, aan het MIK bezorgen.

Het MIK zorgt voor de verdere verspreiding van de informatie onder de Belgische overheden, zoals de scheepvaartpolitie en de Dienst Vreemdelingenzaken (*Parl. St.*, Kamer, 2018-2019, DOC 54-3536/001, p. 290).

B.21.4. In een tweede fase, zodra het schip in de haven is aangekomen, notificeert de scheepvaartpolitie aan de gezagvoerder een verbod tot ontschepen van de verstekelingen.

Zij informeert de gezagvoerder eveneens over de rechten en plichten bedoeld in artikel 2.4.4.1 en in artikel 2.4.4.2, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek (artikel 2.4.4.2, § 2).

Ten eerste gaat het om het verbod om verstekelingen aangetroffen aan boord van Belgische schepen tewerk te stellen, tenzij in noodgevallen of voor taken die te maken hebben met het onderhoud van hun accommodatie of hun bevoorrading aan boord (artikel 2.4.4.1, § 1).

Ten tweede gaat het om de verplichting om verstekelingen aan boord van een Belgisch schip of een buitenlands schip in Belgische wateren « met het nodige respect [te behandelen] overeenkomstig het toepasselijke internationale recht, waaronder het Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend op 28 juli 1951, te Genève, de verplichtingen betreffende het verzoek tot internationale bescherming, in het bijzonder het beginsel van non-refoulement en de fundamentele rechten. De veiligheid van het schip en de veiligheid en het welzijn van de verstekeling moet[en] in overweging worden genomen bij de behandeling van verstekelingen » (artikel 2.4.4.1, § 2).

B.21.5. De verstekelingen blijven echter onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder zolang zij niet zijn ontscheept (artikel 2.4.4.2, § 3, eerste lid).

Die verplichting volgt eveneens uit artikel 19 en uit punt 3.1.4 van bijlage VI (« Specifieke voorschriften voor de verschillende soorten grenzen en de verschillende vervoermiddelen die voor de overschrijding van de buitengrenzen van de lidstaten worden gebruikt ») van de Schengengrenscodes.

Artikel 19 van de Schengengrenscodes bepaalt :

« De specifieke voorschriften in bijlage VI zijn van toepassing op de controles met betrekking tot de verschillende soorten grenzen en de verschillende vervoermiddelen die worden gebruikt om de buitengrenzen te overschrijden.

Die specifieke voorschriften kunnen afwijken van de bepalingen van de artikelen 5 en 6 en de artikelen 8 tot en met 14 ».

Punt 3.1.4 van bijlage VI van dezelfde Code bepaalt :

« De gezagvoerder meldt alle wijzigingen met betrekking tot de samenstelling van de bemanning of het aantal passagiers onverwijld bij de bevoegde autoriteit.

Voorts meldt de gezagvoerder onverwijld, en binnen de in punt 3.1.2 vastgestelde termijn, de aanwezigheid van verstekelingen bij de bevoegde autoriteiten. De verstekelingen blijven evenwel onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder.

In afwijking van de artikelen 5 en 8 worden personen aan boord niet aan stelselmatige grenscontroles onderworpen. Dit belet niet dat de grenswachters een doorzoeking van het schip en een controle van de personen aan boord kunnen verrichten, evenwel uitsluitend indien dat gerechtvaardigd is op basis van een beoordeling van het binnenlandse veiligheidsrisico of van het risico van illegale immigratie ».

B.21.6.1. Artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek voorziet in slechts één geval waarin de ontschepping van verstekelingen door de scheepvaartpolitie kan worden toegelaten, namelijk dat van de verwijdering van verstekelingen.

In dat geval zijn de verstekelingen ofwel in het bezit van de nodige reisdocumenten voor verwijdering en neemt de reder hiertoe alle nodige maatregelen, overeenkomstig paragraaf 4 van artikel 2.4.4.2 (artikel 2.4.4.2, § 3, 1°), ofwel levert de reder het bewijs dat de reisdocumenten nodig voor de verwijdering van de verstekelingen worden verkregen en dat de maatregelen hiertoe binnen de kortst mogelijke termijn worden genomen, overeenkomstig paragraaf 4 van artikel 2.4.4.2 (artikel 2.4.4.2, § 3, 2°).

Krachtens paragraaf 4, eerste lid, van artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek, moet de reder van het schip aan boord waarvan de verstekeling in een Belgische haven is gearriveerd, alle maatregelen nemen om de verstekeling te verwijderen naar het land waar deze ingescheept werd of naar een ander land waar de verstekeling toegelaten kan worden.

B.21.6.2. De scheepvaartpolitie kan eveneens toelaten om de verstekelingen te ontschepen indien een verwijdering met hetzelfde schip niet aangewezen of verhinderd is.

B.21.6.3. Die hypothesen steunen op de normen 4.9.1 en 4.9.2 van de bijlage bij het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee.

B.21.6.4. Ten slotte is het op basis van de aan de scheepvaartpolitie verleende bevoegdheid om « de verstekeling via andere middelen [te] verwijderen naar het land waar ingescheept werd of naar elk land waar de verstekeling toegelaten kan worden » (artikel 2.4.4.2, § 5, 2°) ook mogelijk om een verstekeling te ontschepen.

B.21.7. In alle gevallen komen de kosten van verwijdering van een verstekeling ten laste van de scheepseigenaar en de reder, onverminderd hun recht die kosten te verhalen op de Staat waarvan de verstekeling een onderdaan is (artikel 2.4.4.4).

B.22. Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is. Dat beginsel verzet er zich overigens tegen dat categorieën van personen, die zich ten aanzien van de betwiste maatregel in wezenlijk verschillende situaties bevinden, op identieke wijze worden behandeld, zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.23.1. De Ministerraad geeft in zijn memorie aan dat de maatregelen die zijn genomen om verstekelingen aan boord van het schip te houden onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder, tot doel hebben de veiligheid van het schip en het welzijn van de verstekelingen te verzekeren.

B.23.2. Die doelstellingen zijn geformuleerd in artikel 2.4.4.1, § 2, laatste zin, van het Belgisch Scheepvaartwetboek, dat bepaalt :

« De veiligheid van het schip en de veiligheid en het welzijn van de verstekeling moet in overweging worden genomen bij de behandeling van verstekelingen ».

Dat artikel is een overname van norm 4.4.1 van hoofdstuk 4 van de bijlage bij het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee, die bepaalt :

« Verstekelingen worden behandeld in overeenstemming met humanitaire beginselen, met inbegrip van die genoemd in norm 4.1. Er moet naar behoren rekening worden gehouden met de operationele veiligheid van het schip en de veiligheid en het welzijn van de verstekeling ».

De verklarende handleiding bij het Internationaal Verdrag inzake het vergemakkelijken van het internationaal verkeer ter zee preciseert :

« Wanneer men verstekelingen ontdekt aan boord van een schip, moet de bemanning ze met respect behandelen en in overeenstemming met de regels en principes van het internationaal humanitair recht. Hoewel het daarbij gaat om een fundamenteel principe, moeten de kapitein en de bemanningsleden ook zorgen voor de veiligheid van het schip, van de bemanning ervan en, indien mogelijk, van de lading ».

De parlementaire voorbereiding van de wet van 8 mei 2019 vermeldt :

« Het behandelen van verstekelingen aan boord van schepen moet te allen tijde in overeenstemming zijn met het internationale recht rekening houdend met de specifieke omstandigheden aan boord van een schip, in het bijzonder de veiligheid en de beveiliging » (*Parl. St.*, Kamer, 2018-2019, DOC 54-3536/001, pp. 289-290).

B.24. De in B.20 vermelde categorieën van personen hebben met elkaar gemeenschappelijk dat ze zich als verstekelingen aan boord bevinden van een zeeschip zonder toelating van de gezagvoerder.

Wanneer een zeeschip in een Belgische haven aanmeert, blijft de gezagvoerder overeenkomstig de Schengengrenscore en artikel 2.4.4.2, § 3, eerste lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek voor hen verantwoordelijk en moet hij hun veiligheid en beveiliging waarborgen, zodat het redelijk verantwoord is dat de verstekelingen onder zijn toezicht blijven en dus niet worden ontscheept.

B.25. Zoals de Ministerraad voorts aanvoert, moet het algemeen verbod van ontscheeping en het aan boord houden van een verstekeling de bevoegde Belgische autoriteiten ook toelaten de controle aan de buitengrenzen in de zin van Schengengrenscore uit te oefenen en een illegale toegang tot het Belgische grondgebied te vermijden.

In de Schengengrenscore, die meer bepaald de regels vaststelt die van toepassing zijn op het grenstoezicht ten aanzien van personen die de buitengrenzen van de lidstaten van de Unie overschrijden, worden de zeehavens als een « buitengrens » van de Europese Unie beschouwd (artikel 1, tweede alinea, en artikel 2, punt 2)). Krachtens artikel 15 van de Schengengrenscore moeten de lidstaten van de Europese Unie voldoende, gekwalificeerd personeel en voldoende, passende middelen inzetten om het toezicht aan hun buitengrenzen uit te oefenen, teneinde een efficiënt, hoog en eenvormig niveau van toezicht aan hun buitengrenzen te waarborgen. Artikel 14 van dezelfde Code bepaalt dat de toegang tot het grondgebied van de lidstaten wordt geweigerd aan een onderdaan van een derde land die niet aan alle bij dezelfde Code vastgestelde toegangsvoorwaarden voldoet.

B.26. Het aan boord houden van een verstekeling op een schip in een Belgische haven en het algemene verbod van ontscheeping van verstekelingen zijn pertinente maatregelen om die doelstellingen te bereiken.

B.27. Het Hof dient nog na te gaan of die maatregelen evenredig zijn ten opzichte van die doelstellingen, in zoverre zij zonder onderscheid van toepassing zijn op nationale en buitenlandse verstekelingen, op verstekelingen die zijn toegelaten of gemachtigd tot verblijf en verstekelingen die niet daartoe zijn toegelaten of gemachtigd, op verstekelingen die om internationale bescherming verzoeken en verstekelingen die geen internationale bescherming aanvragen, op minderjarige en meerderjarige verstekelingen, en op verstekelingen die ernstig ziek zijn dan wel in goede gezondheid verkeren.

B.28. De tekst van artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek voorziet niet in een ander geval waarbij de ontscheping van verstekelingen kan worden toegestaan dan het geval waarin hun verwijdering wordt beoogd, zoals in B.21.6.1 is vermeld.

B.29.1. Wat betreft de Belgische onderdanen en de vreemdelingen die zijn gemachtigd of toegelaten tot verblijf in België, die zouden proberen om het nationale grondgebied te betreden als verstekeling op een schip, tonen de verzoekende partijen evenwel niet aan hoe artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek zou kunnen beletten dat de Belgische Staat toegang tot het grondgebied verleent aan zijn eigen nationale onderdanen of aan de personen die zijn gemachtigd of toegelaten tot verblijf in België.

B.29.2. Volgens een algemeen beginsel van internationaal recht, geformuleerd in artikel 3, lid 2, van het Protocol nr. 4 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, kan aan niemand het recht worden ontnomen het grondgebied te betreden van de Staat waarvan hij onderdaan is.

B.29.3. De toegang tot het grondgebied voor personen die zijn toegelaten of gemachtigd tot verblijf in België, wordt overigens geregeld door andere bepalingen.

B.29.4. Wat betreft de samenhang tussen het Belgisch Scheepvaartwetboek en de wetgeving betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, merkt de afdeling wetgeving van de Raad van State op :

« Het spreekt voor zich dat de wetgevingen die in de bepaling vermeld worden [te weten : de wetgeving inzake consumentenbescherming, de wetgeving betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, de wetgeving betreffende de geïntegreerde politie en de wetgeving tot regeling van de private en bijzondere veiligheid] zullen blijven gelden door toepassing van het beginsel *lex specialis*. Bovendien is het feit dat vier wetgevingen worden opgegeven beperkend : het is niet uitgesloten dat nog andere wetgevingen krachtens hetzelfde beginsel van toepassing zijn » (*Parl. St.*, Kamer, 2018-2019, DOC 54-3536/004, pp. 734-735).

B.30. Daaruit volgt dat in zoverre het niet de ontscheping regelt van verstekelingen van Belgische nationaliteit en van verstekelingen die zijn gemachtigd of toegelaten tot verblijf in

België zodra die hoedanigheid, die machtiging of die toelating is aangetoond, artikel 2.4.4.2, § 3, tweede lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek onevenredig is met de nagestreefde doelstellingen.

B.31.1. Wat betreft de verstekelingen die verzoeken om internationale bescherming, wordt in de parlementaire voorbereiding aangegeven dat zij worden ontscheept gedurende de behandeling van hun verzoek om internationale bescherming, in tegenstelling tot de tekst van artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek.

De artikelsgewijze toelichting vermeldt :

« Zoals bepaald in artikel 3.1.4 van bijlage VI van de Schengen grenscode blijft de gezagvoerder verantwoordelijk voor de verstekeling aangekomen via een schip. De reder of scheepseigenaar blijft echter altijd verantwoordelijk voor de betaling van de kosten, ook wanneer de verstekeling van boord wordt gehaald voor bijvoorbeeld een medisch noodgeval. Het van boord halen van een verstekeling voor medische behandeling of gedurende de behandeling van een verzoek tot internationale bescherming impliceert niet dat de verstekeling juridisch wordt aanvaard op het Belgisch grondgebied. Indien deze procedures zijn afgerond en de verstekeling aldus geen verblijfstitel heeft bekomen, zal de verstekeling terug aan boord geplaatst worden onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder » (*Parl. St.*, Kamer, 2018-2019, DOC 54-3536/001, p. 290).

B.31.2. Iedere vreemdeling die zich aan een buitengrens of op het Belgische grondgebied bevindt, heeft het recht om een verzoek te formuleren tot het verkrijgen van internationale bescherming en kan, zolang over zijn verzoek niet is beslist, niet worden verwijderd.

B.31.3. Artikel 2.4.4.1, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek bepaalt :

« Verstekelingen aan boord van Belgische schepen of van vreemde schepen in Belgische wateren worden met het nodige respect behandeld overeenkomstig het toepasselijke internationale recht, waaronder het Internationaal verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend op 28 juli 1951, te Genève, de verplichtingen betreffende het verzoek tot internationale bescherming, in het bijzonder het beginsel van non-refoulement en de fundamentele rechten. [...] ».

B.31.4. Het Hof ziet niet in hoe de toegang tot de procedure van internationale bescherming daadwerkelijk kan worden gewaarborgd, noch hoe die procedure tot een goed einde zou kunnen worden gebracht, met inachtneming van de internationale verplichtingen die de Belgische Staat dient na te komen krachtens onder meer het Internationaal Verdrag

betreffende de status van vluchtelingen en het beginsel van non-refoulement, indien de verstekeling die om internationale bescherming verzoekt, aan boord van het schip wordt gehouden. De ontschepping verhindert evenwel niet dat de verstekeling die om internationale bescherming verzoekt, zoals elke andere asielzoeker, in afwachting van de beslissing over zijn aanvraag, kan worden vastgehouden in een welbepaalde plaats aan de grens.

B.32. In zoverre het de ontschepping niet toelaat van verstekelingen die om internationale bescherming verzoeken, gedurende het onderzoek van hun aanvraag, kan artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek die personen bijgevolg de toegang ontzeggen tot de procedure van internationale bescherming waarop zij recht hebben en heeft de bestreden bepaling onevenredige gevolgen.

B.33. De plaatsing van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen onder de hoede van de Belgische autoriteiten aan een buitengrens en hun verblijf op het nationale grondgebied zijn geregeld door specifieke wetteksten, met name door de programmawet (I) van 24 december 2002 en de wet van 15 december 1980.

Artikel 6 van hoofdstuk 6 (« Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen ») van titel XIII van de programmawet (I) van 24 december 2002 bepaalt :

« § 1. Iedere overheid die kennis heeft van de aanwezigheid aan de grens of op het grondgebied van een persoon

- die er jonger uitziet dan 18 jaar of verklaart jonger dan 18 jaar te zijn, en
- die lijkt te voldoen aan de andere voorwaarden bedoeld in artikel 5 of in artikel 5/1,

stelt daarvan onmiddellijk de dienst Voogdij in kennis, alsmede de overheden bevoegd voor asiel, toegang tot het grondgebied, verblijf en verwijdering, en deelt hen alle informatie mee die zij over de toestand van betrokkene heeft.

§ 2. Zodra de dienst Voogdij deze informatie ontvangen heeft, neemt hij de betrokken persoon onder zijn hoede en :

1° gaat hij over tot zijn identificatie, controleert eventueel zijn leeftijd en gaat na of hij de andere voorwaarden bedoeld in artikel 5 of in artikel 5/1 vervult;

2° indien de persoon minderjarig is, wijst hij onmiddellijk een voogd aan;

3° neemt hij contact op met de bevoegde overheden met het oog op zijn huisvesting tijdens de twee voornoemde stappen. De huisvesting van de minderjarige geschiedt met naleving van de wettelijke bepalingen die de toegang tot het grondgebied regelen.

[...] ».

B.34.1. Zoals in B.29.4 is vermeld, verhindert het Belgisch Scheepvaartwetboek niet de toepassing van specifieke wetgevingen op bepaalde categorieën van verstekelingen.

Zo is de procedure voor de tenlasteneming van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen door de bij de wet aangewezen autoriteiten, met name door de dienst Voogdij, van toepassing op eenieder die beantwoordt aan de criteria om als niet-begeleide minderjarige vreemdeling te worden gekwalificeerd, ongeacht overigens of die persoon al dan niet een verstekeling op een schip is.

B.34.2. Het Hof ziet echter niet in hoe die procedure zou kunnen worden voltooid, noch hoe een tenlasteneming van de minderjarige door de autoriteiten mogelijk zou zijn met inachtneming van de behoeften van een kind of een adolescent, indien de niet-begeleide minderjarige vreemdeling niet minstens tijdelijk kan worden ontscheept.

B.35. In zoverre het niet of niet minstens tijdelijk de ontscheeping toelaat van verstekelingen die beantwoorden of lijken te beantwoorden aan de voorwaarden om te worden gekwalificeerd als niet-begeleide minderjarige vreemdeling in de zin van de programmawet (I) van 24 december 2002, is artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek onevenredig ten opzichte van de nagestreefde doelstellingen.

B.36.1. Ten slotte blijkt uit de in B.31.1 geciteerde parlementaire voorbereiding dat de wetgever de ontscheeping van ernstig zieke verstekelingen, met het oog op een dringende medische behandeling, heeft overwogen bij de totstandkoming van artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek.

B.36.2. De bescherming van de menselijke waardigheid vereist dat een ernstig zieke verstekeling minstens tijdelijk kan worden ontscheept teneinde dringende medische verzorging te krijgen, wanneer die niet kan worden verstrekt aan boord van het schip. Zoals in B.29.4 is vermeld, belet het Belgisch Scheepvaartwetboek voorts niet dat een ernstig zieke verstekeling

in voorkomend geval in aanmerking kan komen voor een verblijfsrecht op grond van de wet van 15 december 1980 indien hij voldoet aan de bij die wet bepaalde vereisten.

B.37. In zoverre het niet of niet minstens tijdelijk de ontschepping toelaat van verstekelingen van wie de gezondheidstoestand, volgens een medische diagnose, een dringende medische behandeling vereist die niet kan worden verstrekt aan boord van een schip, is artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek onevenredig.

B.38. De eerste vijf onderdelen van het eerste middel zijn gegrond. Artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek moet worden vernietigd, zoals aangegeven in het dictum.

Wat betreft het vasthouden van verstekelingen aan boord van een schip (algemene uiteenzetting van het eerste middel, het zesde, achtste en tiende onderdeel van het eerste middel, het negende, tiende en veertiende onderdeel van het tweede middel)

B.39. De verzoekende partijen en Myria voeren aan dat het vasthouden van verstekelingen aan boord van een schip, zoals het door de bestreden bepalingen is georganiseerd, vergelijkbaar is met een gevangenhouding die strijdig is met artikel 12 van de Grondwet en met artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, aangezien de verstekelingen van hun vrijheid worden beroofd zonder beperking in de tijd en onder de verantwoordelijkheid van een privépersoon worden geplaatst, te weten de gezagvoerder van het schip. Bovendien worden zij niet in kennis gesteld van enige beslissing over de vasthouding, die formeel gemotiveerd is en opgesteld in een taal die de verstekelingen begrijpen. Zij hebben geen enkele mogelijkheid om een beroep in te stellen tegen de detentiemaatregel waarvan zij het voorwerp uitmaken. Verstekelingen die aan boord van het schip worden gehouden, hebben overigens geen toegang tot een advocaat, noch tot een tolk.

B.40. Artikel 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek, dat de situatie regelt van verstekelingen aan boord van een Belgisch schip dat niet in een Belgische haven maar in een buitenlandse haven aankomt, legt een verplichting vast, ten laste van de gezagvoerder, om de verstekelingen te ontschepen in de eerste aanloophaven of in de eerste haven waar een ontschepping mogelijk is.

De uiteenzetting in het verzoekschrift laat niet toe te bepalen in welk opzicht de verzoekende partijen de situatie van verstekelingen aan boord van een Belgisch schip in het buitenland zouden beogen. Niet alleen voorziet artikel 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek in de principiële ontscheping van die verstekelingen, de ontscheping valt daarenboven onder de beslissingsbevoegdheid van de autoriteiten die instaan voor de grenscontrole van de betrokken kuststaat.

Bij gebrek aan een duidelijke toelichting in het verzoekschrift, wordt de kritiek betreffende het vasthouden van verstekelingen aan boord van een schip geacht alleen betrekking te hebben op de schepen die in een Belgische haven voor anker zijn gegaan.

Het onderzoek van het Hof betreft bijgevolg artikel 2.4.4.2, §§ 2 tot 5, van het Belgisch Scheepvaartwetboek.

B.41.1. Artikel 12 van de Grondwet bepaalt :

« De vrijheid van de persoon is gewaarborgd.

Niemand kan worden vervolgd dan in de gevallen die de wet bepaalt en in de vorm die zij voorschrijft.

Behalve bij ontdekking op heterdaad kan niemand worden aangehouden dan krachtens een met redenen omkleed bevel van de rechter dat uiterlijk binnen achtenveertig uren te rekenen van de vrijheidsberoving moet worden betekend en enkel tot voorlopige inhechtenisneming kan strekken ».

B.41.2. Artikel 1 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt :

« De Hoge Verdragsluitende Partijen verzekeren eenieder, die ressorteert onder haar rechtsmacht, de rechten en vrijheden welke zijn vastgesteld in de Eerste Titel van dit Verdrag ».

Artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt :

« 1. Eenieder heeft recht op persoonlijke vrijheid en veiligheid. Niemand mag van zijn vrijheid worden beroofd, behalve in de navolgende gevallen en langs wettelijke weg :

[...]

f) in het geval van rechtmatige arrestatie of gevangenhouding van personen ten einde hen te beletten op onrechtmatige wijze het land binnen te komen, of indien tegen hen een uitwijzings- of uitleveringsprocedure hangende is.

2. Iedere gearresteerde moet onverwijld en in een taal, welke hij verstaat, op de hoogte worden gebracht van de redenen van zijn arrestatie en van alle beschuldigingen welke tegen hem zijn ingebracht.

[...]

4. Eenieder die door arrestatie of gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd heeft het recht voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt, indien de gevangenhouding onrechtmatig is.

5. Eenieder die het slachtoffer is geweest van een arrestatie of een gevangenhouding in strijd met de bepalingen van dit artikel heeft recht op schadeloosstelling ».

B.42.1. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens oordeelde, bij zijn arrest van 23 februari 2012 in zake *Hirsi Jamaa en anderen t. Italië*, dat artikel 4 van het Protocol nr. 4 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, dat ertoe strekt te vermijden dat Staten een zeker aantal vreemdelingen kunnen verwijderen zonder hun persoonlijke situatie te onderzoeken en zonder hen in staat te stellen de argumenten tegen de verwijderingsmaatregel uiteen te zetten, van toepassing is op het onderscheppen van migranten in volle zee.

In dat arrest oordeelde het Hof dat « vanaf het ogenblik dat een Staat, via zijn beampten die buiten zijn grondgebied opereren, zijn toezicht en zijn gezag, en bijgevolg zijn rechtsmacht uitoefent over een persoon, hij krachtens artikel 1 verplicht is om die persoon de rechten en vrijheden te verzekeren welke zijn vastgesteld in titel I van het Verdrag en die zijn geval betreffen [...] » en dat, « verwijderingen van vreemdelingen die worden verricht in het kader van het onderscheppen in volle zee door de autoriteiten van een Staat bij de uitoefening van hun prerogatieven van openbaar gezag, en die tot gevolg hebben dat migranten worden verhinderd de grenzen van de Staat te overschrijden, of zelfs worden teruggedreven naar een andere Staat, een uitoefening van hun rechtsmacht vormen in de zin van artikel 1 van het Verdrag, waarvoor de betrokken Staat aansprakelijk is op het gebied van artikel 4 van Protocol nr. 4 » (EHRM, grote kamer, 23 februari 2012, *Hirsi Jamaa en anderen t. Italië*, § 76 en § 180).

B.42.2. In het verlengde van die redenering oordeelde het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat « rekening houdend met het feit dat zelfs het onderscheppen in volle zee onder

de gelding van artikel 4 valt, dit noodzakelijkerwijs ook moet gelden voor een weigering tot toelating op het nationale grondgebied waarvan [...] personen die Italië illegaal zijn binnengekomen rechtmatig het voorwerp zouden zijn » (EHRM, 21 oktober 2014, *Sharifi en anderen t. Italië en Griekenland*, § 212). Het Hof oordeelde dat de grenscontrole die door een kuststaat wordt uitgeoefend op een verstekeling die wordt vastgehouden aan boord van een schip, onder de rechtsmacht van die Staat ressorteert in de zin van artikel 1 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (EHRM, 12 januari 2017, *Kebe en anderen t. Oekraïne*, §§ 75 en 76).

B.43. De situatie van verstekelingen die aan boord van een schip in een Belgische haven worden vastgehouden op grond van de bestreden regeling valt, ongeacht de vlaggenstaat van het schip, onder de « rechtsmacht » van de Belgische Staat in de zin van artikel 1 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre de Belgische Staat zijn toezicht en zijn gezag over die personen kan uitoefenen, onder meer via de grenscontrole.

Die vaststelling vindt steun in het feit dat, in het internationaal publiekrecht, zeehavens worden beschouwd als een onderdeel van de binnenwateren van de kuststaat, en bijgevolg ten volle onder diens soevereiniteit vallen.

B.44.1. Wanneer een verdragsbepaling die België bindt, een draagwijdte heeft die analoog is aan die van een van de grondwetsbepalingen waarvan de toetsing tot de bevoegdheid van het Hof behoort en waarvan de schending wordt aangevoerd, vormen de waarborgen vervat in die verdragsbepaling evenwel een onlosmakelijk geheel met de waarborgen die in de betrokken grondwetsbepalingen zijn opgenomen.

B.44.2. Aangezien zowel artikel 12 van de Grondwet als artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens het recht op individuele vrijheid waarborgen, dient het Hof, bij de toetsing aan die grondwetsbepaling, rekening te houden met de voormelde verdragsbepaling.

B.45. Het gedwongen vasthouden van verstekelingen aan boord van een schip in een Belgische haven, vormt een dermate aanzienlijke beperking van de bewegingsvrijheid van de verstekelingen dat er sprake is van vrijheidsberoving in de zin van artikel 5, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.46. Artikel 5, lid 1, f), van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens laat een rechtmatige gevangenhouding van personen toe teneinde hen te beletten op onrechtmatige wijze het land binnen te komen, zoals dat het geval is voor het vasthouden van verstekelingen aan boord van een schip in een Belgische haven.

Zelfs indien de vasthouding rechtmatig is, dat wil zeggen in overeenstemming met de geldende wetgeving, dan nog dient zij evenwel verenigbaar te zijn met het algemene doel van die verdragsbepaling, namelijk het recht op vrijheid beschermen en verzekeren dat niemand op willekeurige wijze van zijn vrijheid wordt beroofd (EHRM, grote kamer, 29 januari 2008, *Saadi t. Verenigd Koninkrijk*, § 66).

Om het willekeurige karakter van de vrijheidsberoving te beoordelen, dient rekening te worden gehouden met de tenuitvoerlegging van de maatregel tot vasthouding die te goeder trouw moet gebeuren, met het feit dat hij nauw verbonden moet zijn met het doel dat erin bestaat iemand te beletten om op onrechtmatige wijze het land binnen te komen, met de plaats en de voorwaarden van de vasthouding die gepast moeten zijn omdat een dergelijke maatregel niet wordt toegepast op daders van strafbare feiten maar op vreemdelingen die, vaak met vrees voor hun leven, hun eigen land ontvluchten, en met de duur van de vasthouding, die de redelijke termijn die nodig is om het nagestreefde doel te bereiken, niet mag overschrijden (EHRM, grote kamer, 29 januari 2008, *Saadi t. Verenigd Koninkrijk*, § 74).

B.47.1. Artikel 2.4.4.2, § 3, van het Belgisch Scheepvaartwetboek bepaalt dat een verstekeling aan boord van een schip in een Belgische haven onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijft zolang de scheepvaartpolitie geen ontscheping heeft toegestaan.

B.47.2. De Ministerraad merkt op dat het feit dat een verstekeling onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijft, niet uitsluitend wordt opgelegd door de bestreden bepalingen, maar ook door artikel 19 en punt 3.1.4 van bijlage VI van de Schengengrenscodes, die rechtstreekse werking heeft in de Belgische rechtsorde.

B.47.3. Het feit dat verstekelingen onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijven zoals bepaald in de Schengengrenscodes, impliceert evenwel niet noodzakelijk dat de

vrijheidsberoving van die personen bestaanbaar is met artikel 12 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

B.48.1. De verzoekende partijen vragen om een prejudiciële vraag te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de geldigheid van artikel 3.1.4, tweede alinea, laatste zin, van bijlage VI van de Schengengrenscore, volgens hetwelk « de verstekelingen [...] evenwel onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder [blijven] », in het licht van de artikelen 6, 18 tot 21, 24, 35, 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, in zoverre « het feit dat een verstekeling, zonder beperking in de tijd en zonder onderscheid, onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder wordt gelaten zonder dat die vasthouding voldoende geregeld is door het recht, daadwerkelijk strijdig met die bepalingen lijkt ».

B.48.2. Het feit dat de Schengengrenscore bepaalt dat verstekelingen aan boord van een schip onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder blijven wanneer deze de aanwezigheid van verstekelingen aan boord onverwijld bij de bevoegde autoriteiten heeft gemeld, belet de Belgische wetgever niet om de nodige maatregelen te nemen opdat de vasthouding van verstekelingen aan boord van een schip bestaanbaar zou zijn met artikel 12 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Het antwoord op de vraag of artikel 3.1.4, tweede alinea, laatste zin, van bijlage VI van de Schengengrenscore bestaanbaar is met de bepalingen van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, is derhalve niet relevant voor het onderzoek van het Hof.

B.48.3. De door de verzoekende partijen voorgestelde prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie dient bijgevolg niet te worden gesteld.

B.49.1. De Ministerraad merkt nog op dat schepen in Belgische havens zich gemakkelijk op een afstand van meerdere kilometers van een grenspost bevinden en dat de Belgische havens niet zijn voorzien van een transitzone zodat, zolang het schip in de haven is, alle personen aan boord blijven, inclusief de verstekelingen.

B.49.2. Het ontbreken van een transitzone in een zeehaven en de eventuele fysieke afstand tussen een schip dat in een Belgische haven voor anker is gegaan en een grenspost, zijn

omstandigheden die onder de materiële organisatie van de grenscontrole vallen. Die omstandigheden sluiten evenwel niet uit dat het verbod tot het ontschepen van verstekelingen voor die personen een vrijheidsberoving uitmaakt in de zin van artikel 12 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, en dat het bijgevolg moet worden gerechtvaardigd in het licht van die bepalingen.

B.50.1. Elke arrestatie of vasthouding moet een wettelijke grondslag hebben die bovendien moet beantwoorden aan bepaalde kwaliteitsvereisten. Een wet die een vrijheidsberoving - zeker inzake asiel - toestaat, moet voldoende toegankelijk en nauwkeurig zijn teneinde elk risico van willekeur te vermijden (EHRM, 25 juni 1996, *Amuur t. Frankrijk*, § 50).

B.50.2. Overigens heeft, krachtens artikel 5, lid 4, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, eenieder die door arrestatie of gevangenhouding van zijn vrijheid is beroofd het recht voorziening te vragen bij de rechter opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn gevangenhouding en zijn invrijheidstelling beveelt, indien de gevangenhouding onrechtmatig is.

Om een vastgehouden persoon in staat te stellen zijn recht uit te oefenen, vastgelegd bij artikel 5, lid 4, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, om voorziening te vragen bij de rechter met het oog op een snelle beslissing over de wettigheid van zijn vasthouding, moet die persoon onverwijld en in een taal die hij verstaat, op de hoogte worden gebracht van de redenen van zijn vasthouding, krachtens artikel 5, lid 2, van het Verdrag, dat van toepassing is op alle gevallen van vrijheidsberoving vermeld in lid 1 van dezelfde bepaling (EHRM, 5 februari 2002, *Čonka t. België*, § 50).

B.51.1. Artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek bepaalt enkel dat het verstekelingen verboden is om het schip te verlaten zonder de toelating van de scheepvaartpolitie, dat zij onder de verantwoordelijkheid van de gezagvoerder van het schip blijven en dat hun ontscheping enkel wordt toegelaten met het oog op hun verwijdering.

B.51.2. De bestreden bepaling stelt een geval van vrijheidsberoving in de zin van artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens in, te weten de vasthouding van een persoon om hem te beletten op onrechtmatige wijze het land binnen te komen. Binnen de

regeling betreffende de vasthouding van verstekelingen aan boord van een schip in een Belgische haven, voorziet de wetgever evenwel in geen enkele van de waarborgen die door dat artikel worden vereist om willekeur van de vrijheidsberoving te vermijden.

B.52.1. In het bijzonder voorziet noch de bestreden bepaling, noch enige andere wetsbepaling erin dat verstekelingen die aan boord van een schip worden gehouden onverwijld in kennis worden gesteld van de redenen van hun vasthouding, noch dat de redenen van hun vasthouding worden vermeld in een beslissing die is opgesteld in een taal die de verstekelingen begrijpen of die zij geacht worden te begrijpen, en die hun ter kennis wordt gebracht.

B.52.2. Er is evenmin voorzien in een specifiek beroep in het kader waarvan een onafhankelijke en onpartijdige rechter de wettigheid van de vasthouding van verstekelingen aan boord van een schip, alsook de duur en de voorwaarden van hun vasthouding kan controleren.

Terwijl artikel 71 van de wet van 15 december 1980, in titel III met als opschrift « Procedurele waarborgen en rechtsmiddelen », in beroepen voorziet voor de vreemdelingen die het voorwerp zijn van een vrijheidsberovende maatregel die is genomen met toepassing van dezelfde wet, staat geen enkel van die beroepen open voor de verstekelingen die worden vastgehouden aan boord van een schip.

B.52.3. Daarnaast is voor een daadwerkelijke uitoefening van het recht om beroep in te stellen tegen de beslissing waarbij een verbod tot ontschepen wordt opgelegd, juridische bijstand van de verstekelingen noodzakelijk, in voorkomend geval kosteloos. Opdat die begeleiding daadwerkelijk zou plaatsvinden, moet zij aan de verstekelingen, gelet op de kwetsbare situatie waarin zij zich bevinden, worden aangeboden, hetgeen niet wordt voorgeschreven door de bestreden bepaling, noch door een andere wetsbepaling.

B.52.4. Bovendien stelt noch de bestreden bepaling, noch enige andere wetsbepaling de maximumduur vast van de vrijheidsberoving van verstekelingen aan boord van een schip.

B.52.5. Ten slotte is het verbod tot ontschepen bedoeld in artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek algemeen en beoogt het alle verstekelingen, zonder onderscheid, met

inbegrip van de verstekelingen voor wie het verbod tot ontschepen niet kan worden gerechtvaardigd door het doel dat erin bestaat personen te beletten op onrechtmatige wijze het land binnen te komen.

B.53.1. De ontstentenis van een wetsbepaling die erin voorziet dat een verstekeling aan boord van een schip in een Belgische haven onverwijld en in een taal die hij verstaat op de hoogte wordt gebracht van de redenen van zijn vasthouding, dat hij het recht heeft beroep in te stellen voor een rechtbank opdat deze op korte termijn beslist over de wettigheid van zijn vasthouding en zijn invrijheidstelling beveelt indien de vasthouding onrechtmatig is, dat hij wordt geïnformeerd over de mogelijkheid om juridische bijstand, in voorkomend geval kosteloos, te verkrijgen om zulk een jurisdictioneel beroep in te stellen en, ten slotte, dat de vasthouding beperkt is in de tijd, schendt artikel 12, eerste lid, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 5 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Het komt de wetgever toe een dergelijke bepaling aan te nemen.

B.53.2. De middelen zijn gegrond. Artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek moet worden vernietigd in zoverre het de vasthouding aan boord van het schip waarin het voorziet, met geen enkele van de in B.53.1 opgesomde waarborgen gepaard doet gaan.

Wat betreft het verschil in behandeling tussen verstekelingen en personen die worden teruggedreven aan een landgrens (eerste onderdeel van het tweede middel) en tussen verstekelingen en vliegtuigpassagiers (tweede en achtste onderdeel van het tweede middel)

B.54. Allereerst bekritisieren de verzoekende partijen en Myria het verschil in behandeling tussen de verstekelingen die over zee worden gerepatriëerd en de « vliegtuigpassagiers » in zoverre alleen laatstgenoemden « onder meer » de waarborgen genieten van de beschikking 2004/573/EG van de Raad van 29 april 2004 « inzake het organiseren van gezamenlijke vluchten voor de verwijdering van onderdanen van derde landen tegen wie individuele verwijderingsmaatregelen zijn genomen van het grondgebied van twee of meer lidstaten » (hierna : de beschikking 2004/573/EG), waaronder de waarborg die zou bestaan in de « aansprakelijkheid van de nationale autoriteit » (tweede onderdeel van het tweede middel).

B.55.1. Wanneer een middel is afgeleid uit de schending van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie dat door de artikelen 10 en 11 van de Grondwet wordt gewaarborgd, dient het te preciseren van welke categorie van personen de situatie moet worden vergeleken met de situatie van de categorie van personen ten aanzien van wie een discriminatie wordt aangevoerd. Het middel moet eveneens toelaten te begrijpen in welk opzicht de bestreden bepaling tot een verschil in behandeling leidt dat discriminerend zou zijn.

B.55.2. Het doel van de beschikking 2004/573/EG is het coördineren van door twee of meer lidstaten ondernomen gezamenlijke verwijderingen door de lucht van onderdanen van derde landen tegen wie individuele verwijderingsmaatregelen zijn genomen (artikel 1).

Zij bepaalt in dat kader de taken van de lidstaat die, voor de verwijdering van onderdanen van derde landen, een gezamenlijke vlucht organiseert waaraan andere lidstaten kunnen deelnemen, en de taken van de lidstaat die aan zulk een gezamenlijke vlucht deelneemt (artikelen 4, 5 en 6).

De beschikking 2004/573/EG bevat daarentegen geen substantiële waarborgen die door de lidstaten in hun interne rechtsorde moeten worden omgezet voor de onderdanen van derde landen die het voorwerp uitmaken van een verwijderingsmaatregel, of de verzoekende partijen onthouden zich althans ervan de waarborgen waarop zij alluderen, te identificeren. De vermelding in het verzoekschrift dat het zou gaan om de « aansprakelijkheid van de nationale autoriteit », is onduidelijk en laat niet toe te begrijpen om welke waarborgen het gaat.

B.55.3. Aangezien het niet aan het Hof staat de grondwettigheid te onderzoeken van een verschil in behandeling tussen twee categorieën van personen die het zelf zou moeten identificeren, onderzoekt het Hof het tweede onderdeel van het tweede middel niet.

B.56. Vervolgens zetten de verzoekende partijen uiteen dat de repatriëring van verstekelingen over zee niet met dezelfde waarborgen is omgeven als die welke zijn vastgelegd bij de richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 « over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven » (hierna : de richtlijn 2008/115/EG) en bij de wet van 15 december 1980, ten gunste van personen die worden teruggedreven aan de grens (eerste onderdeel van het tweede middel). Die waarborgen zouden

bestaan in de kennisgeving aan de betrokkene van een formeel gemotiveerde beslissing, in de mogelijkheid om tegen die beslissing een beroep in te stellen voor een onafhankelijke en onpartijdige rechtbank en in het genot van kosteloze juridische bijstand en bijstand van een tolk.

De verzoekende partijen bekritisieren daarnaast, in een achtste onderdeel van het tweede middel, het feit dat de bestreden bepalingen niet erin voorzien dat een gemotiveerde teruggedrijvingsbeslissing ter kennis zal worden gebracht van de verstekelingen, in een taal die zij begrijpen, noch dat zij het voorwerp kan uitmaken van een beroep.

Het Hof onderzoekt het eerste en het achtste onderdeel van het tweede middel samen.

B.57.1. De verzoekende partijen voeren niet aan dat de richtlijn 2008/115/EG niet correct is omgezet in de Belgische rechtsorde, door verschillende wetten tot wijziging van de wet van 15 december 1980. Zij leiden daaruit geen aparte grief af. Het middel is niet ontvankelijk in zoverre het is afgeleid uit de schending van die richtlijn, in samenhang gelezen met de in het middel beoogde artikelen van de Grondwet.

B.57.2. Het Hof onderzoekt bijgevolg het verschil in behandeling tussen de buitenlandse verstekelingen die het voorwerp uitmaken van een verwijderingsmaatregel, enerzijds, en de andere vreemdelingen die het voorwerp van zulk een maatregel uitmaken op grond van de wet van 15 december 1980, anderzijds. Terwijl aan de laatstgenoemden kennis wordt gegeven van een gemotiveerde beslissing tot weigering van toegang tot het grondgebied en van een gemotiveerde beslissing tot teruggedrijving, en zij daartegen beroep kunnen instellen waarbij zij in voorkomend geval, kosteloze juridische bijstand en de bijstand van een tolk kunnen genieten, genieten de eerstgenoemden niet diezelfde waarborgen.

B.58. Het aangeklaagde verschil in behandeling gaat terug op artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek, dat de regeling geeft voor verstekelingen aan boord van een schip in een Belgische haven. Het Hof beperkt zijn onderzoek tot die bepaling.

B.59.1. Artikel 3 van de wet van 15 december 1980 vermeldt de gevallen waarin de toegang tot het grondgebied kan worden geweigerd aan een vreemdeling. Daartoe behoren het geval van een vreemdeling die wordt aangetroffen in de luchthaventransitzone zonder in het

bezit te zijn van de vereiste documenten (artikel 3, eerste lid, 1°), dat van een vreemdeling die het Rijk poogt binnen te komen zonder in het bezit te zijn van de vereiste documenten (artikel 3, eerste lid, 2°) en het geval van een vreemdeling die, zo nodig, geen documenten kan overleggen ter staving van het doel van het voorgenomen verblijf en de verblijfsomstandigheden (artikel 3, eerste lid, 3°).

Krachtens artikel 3, tweede lid, van dezelfde wet, wordt de beslissing tot weigering van toegang tot het grondgebied genomen door de bevoegde minister of zijn gemachtigde en « [kunnen] in de in het eerste lid, 1° of 2°, bedoelde gevallen, [...] de met de grenscontrole belaste overheden de beslissing zelf nemen ». Overigens drijven de met de grenscontrole belaste overheden de vreemdeling aan wie de toegang is geweigerd terug krachtens artikel 3, vierde lid.

Krachtens artikel 4 van de wet van 15 december 1980 vermeldt de beslissing tot teruggedrijving de bepaling van artikel 3 die werd toegepast.

B.59.2. De beslissing tot teruggedrijving wordt aan de betrokkene betekend door middel van een document dat overeenkomt met het model van bijlage 11 van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 « betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen » (artikel 14 van dat koninklijk besluit).

B.59.3. Tegen die beslissing kan beroep worden ingesteld voor de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (artikel 39/1, § 1, tweede lid, van de wet van 15 december 1980). De vreemdeling die een beroep wenst in te stellen, kan, indien hij de voorwaarden voor toegang tot kosteloze juridische bijstand vervult, kosteloos een beroep doen op de diensten van een advocaat.

B.59.4. De wet van 15 december 1980 regelt eveneens de procedure die moet worden gevolgd wanneer een vreemdeling een verzoek om internationale bescherming indient aan de grens.

B.60. Bij die bepalingen worden het beginsel van non-refoulement, dat voortvloeit uit artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, dat is gewaarborgd bij artikel 13 van hetzelfde Verdrag, ten uitvoer gelegd.

Bij zijn arrest nr. 112/2019 van 18 juli 2019 oordeelde het Hof dat « het risico van schending van het beginsel van non-refoulement, dat is opgenomen in artikel 33 van het Internationaal Verdrag van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen en dat ook voortvloeit uit met name artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en uit artikel 19, lid 2, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, moet worden beoordeeld dan wel opnieuw moet worden beoordeeld op het ogenblik van de daadwerkelijke verwijdering of van de terugleiding naar de grens » (B.7.3) en dat « uit de bewoordingen van [artikel 3 van de wet van 15 december 1980 ‘ betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ’] uitdrukkelijk [blijkt] dat de mogelijkheid om een vreemdeling de toegang te weigeren, in de in die bepaling bedoelde gevallen, geen afbreuk beoogt te doen aan de toepassing van verdragsbepalingen of internationale bepalingen. [Die] bepaling [laat] niet toe een vreemdeling de toegang tot het grondgebied te weigeren, zonder daarbij de naleving van met name artikel 3 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en het non-refoulementbeginsel, vervat in artikel 33 van het Internationaal Verdrag van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, te waarborgen » (B.11.1).

B.61.1. Zoals in B.29.4 is vermeld, verhindert het Belgisch Scheepvaartwetboek niet de toepassing van de wet van 15 december 1980 op de situatie van verstekelingen die zich bevinden op een schip dat in een Belgische haven voor anker is gegaan.

Hetzelfde geldt voor de bepalingen die de toegang tot kosteloze juridische bijstand regelen.

B.61.2. Het feit dat de Belgische zeehavens niet zijn voorzien van een grenspost of een transitzone, in tegenstelling tot de luchthavens, valt, zoals in B.49.2 is vermeld, onder de materiële organisatie van de grenscontrole en heeft geen enkele weerslag op de toepasbaarheid van de wet van 15 december 1980.

B.62. Daaruit volgt dat, indien zij niet voldoen aan de voorwaarden inzake toegang tot het grondgebied en geen verzoek om internationale bescherming formuleren, aan verstekelingen aan boord van een schip in een Belgische haven kennis moet worden gegeven, net zoals aan iedere vreemdeling die zich in een identieke situatie aan de grens bevindt, van een beslissing tot weigering van toegang tot het grondgebied, in een taal die zij beheersen of die zij geacht worden te beheersen, beslissing die de mogelijke rechtsmiddelen vermeldt en waartegen een beroep kan worden ingesteld voor een onafhankelijke en onpartijdige rechter.

Het bekritiseerde verschil in behandeling bestaat bijgevolg niet.

B.63. Gelet op hetgeen in B.62 is vermeld, zijn het tweede en het achtste onderdeel van het tweede middel niet gegrond.

Wat betreft het herinschepen van een verstekeling (dertiende onderdeel van het eerste middel)

B.64. De verzoekende partijen voeren in het dertiende onderdeel van het eerste middel aan dat het feit dat de scheepvaartpolitie, krachtens artikel 2.4.4.2, § 3, vierde lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek, kan bevelen om een verstekeling die het schip heeft verlaten zonder voorafgaande toelating, opnieuw in te schepen, tot gevolg zou hebben dat diens situatie niet wordt geregeld door de wet van 15 december 1980.

B.65.1. Zoals in B.29.4 is vermeld, is de wet van 15 december 1980 van toepassing op de situatie van verstekelingen, ongeacht of zij zich aan boord van een schip bevinden dan wel het schip zonder toelating hebben verlaten.

B.65.2. Voor het overige zetten de verzoekende partijen niet uiteen welke van de talrijke in het verzoekschrift geciteerde referentienormen zouden zijn geschonden.

B.66. In zoverre het dertiende onderdeel van het eerste middel op een verkeerde lezing van artikel 2.4.4.2, § 3, van het Belgisch Scheepvaartwetboek berust, is het niet gegrond.

Wat betreft de verwijdering van de verstekelingen door de reder (veertiende onderdeel van het eerste middel en elfde onderdeel van het tweede middel)

B.67. In het veertiende onderdeel van het eerste middel bekritisieren de verzoekende partijen het feit dat de verwijdering van een verstekeling, die tot de overheidsbevoegdheid behoort, door de reder, en niet door staatsoverheden, wordt uitgevoerd.

B.68.1. Wanneer een reder, krachtens artikel 2.4.4.2, § 4, van het Belgisch Scheepvaartwetboek, daadwerkelijk alle maatregelen neemt om de verstekeling te verwijderen naar het land waar deze werd ingescheept of naar een ander land waar de verstekeling kan worden toegelaten, is dat « op verzoek van de Scheepvaartpolitie » en bijgevolg van de bevoegde overheden.

B.68.2. Voor het overige zetten de verzoekende partijen niet uiteen welke van de talrijke in het verzoekschrift geciteerde referentienormen geschonden zouden zijn.

B.69. In het elfde onderdeel van het tweede middel zijn de verzoekende partijen van mening dat het nemen van de maatregelen, door de reder, om een verstekeling zo spoedig mogelijk te verwijderen - zoals bepaald in artikel 2.4.4.2, § 4, tweede lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek -, met geen enkele waarborg gepaard gaat.

B.70. Zoals in B.29.4 is vermeld, is de wet van 15 december 1980 van toepassing op de situatie van de verstekelingen die per schip in een Belgische zeehaven zijn aangekomen, zodat de uitvoering van de beslissing tot verwijdering waarvan de verstekelingen het voorwerp uitmaken, gepaard gaat met de bij die wet vastgelegde waarborgen.

B.71. Gelet op hetgeen in B.70 is vermeld, zijn het veertiende onderdeel van het eerste middel en het elfde onderdeel van het tweede middel niet gegrond.

Wat betreft de inlichtingen die door de gezagvoerder aan de autoriteiten worden meegedeeld (derde en vierde onderdeel van het tweede middel)

B.72. In het derde onderdeel van het tweede middel interpreteren de verzoekende partijen artikel 2.4.4.2, § 1, tweede lid, van het Belgisch Scheepvaartwetboek in die zin dat het de verplichting uitsluit om de inlichtingen over de persoonlijke situatie van de verstekelingen aan boord van een schip, met name wat betreft hun gezondheidstoestand en hun eventuele vrees voor vervolging, aan de autoriteiten door te geven.

B.73.1. De bestreden bepaling luidt :

« De gezagvoerder maakt voor elke verstekeling alle inlichtingen en documenten over die nuttig zijn voor de uitvoering van de opdrachten van de Scheepvaartpolitie ».

B.73.2. De bewoordingen « alle inlichtingen en documenten [voor elke verstekeling] die nuttig zijn voor de uitvoering van de opdrachten van de Scheepvaartpolitie » betekenen niet, zoals de verzoekende partijen beweren, dat de gezagvoerder van een schip aan de bevoegde autoriteiten niet zou moeten doorgeven dat een verstekeling een verzoek om internationale bescherming wenst in te dienen, noch dat hij geen inlichtingen over diens gezondheidstoestand zou moeten doorgeven.

B.73.3. Die informatieplicht rust op de gezagvoerder van het schip en draagt bij tot de inachtneming van het Internationaal Verdrag betreffende de status van vluchtelingen en van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Het komt evenwel de Belgische autoriteiten toe, en meer in het bijzonder de scheepvaartpolitie, om zich ervan te vergewissen dat zij daadwerkelijk in kennis zijn gesteld van een mogelijk verzoek om internationale bescherming uitgaande van de verstekelingen of van het feit dat hun gezondheidstoestand een dringende medische interventie vereist.

B.74. Het derde onderdeel van het tweede middel, dat op een verkeerde interpretatie van de bestreden bepaling berust, is niet gegrond.

B.75. In het vierde onderdeel van het tweede middel bekritisieren de verzoekende partijen het feit dat artikel 2.4.4.2, § 1, eerste lid, en artikel 2.4.4.3, § 1, van het Belgisch

Scheepvaartwetboek niet voorzien in het optreden van de Dienst Vreemdelingenzaken om de behoeften en de inachtneming van de grondrechten van verstekelingen te onderzoeken.

Uit het verzoekschrift kan worden afgeleid dat de verzoekende partijen van mening zijn dat op die manier het beginsel van non-refoulement en het verbod van onmenselijke en vernederende behandeling worden geschonden.

B.76.1. Die bepalingen voorzien erin dat de gezagvoerder het MIK - dat, zoals in B.21.3.1 en B.21.3.2 is vermeld, het Maritiem Informatiekruispunt is dat werd opgericht bij koninklijk besluit van 6 februari 2009 « tot oprichting en organisatie van het maritiem informatiekruispunt » (hierna : het koninklijk besluit van 6 februari 2009) - verwittigt van de aanwezigheid van verstekelingen aan boord van het schip dat in een Belgische haven aankomt (artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek) of aan boord van een Belgisch schip (artikel 2.4.4.3 van het Belgisch Scheepvaartwetboek).

B.76.2. De hoofdpdracht van het MIK bestaat in het verzamelen van informatie en deze ter beschikking te stellen van de kustwachtpartners om de uitoefening van hun bevoegdheden te ondersteunen. Daartoe is het MIK onder meer belast met het verzamelen en verwerken van informatie met betrekking tot elk « incident » (artikel 3 van het koninklijk besluit van 6 februari 2009), dat wordt omschreven als een « gebeurtenis die minstens voldoet aan één van de volgende criteria : *a*) gevaar voor de openbare orde, personen of goederen meebrengt of kan meebrengen, *b*) schade aan het milieu veroorzaakt of kan veroorzaken, *c*) gevaar of belemmering voor de scheepvaart meebrengt of kan meebrengen » (artikel 3, 6°, van het samenwerkingsakkoord van 8 juli 2005 tussen de federale Staat en het Vlaamse Gewest betreffende de oprichting van en de samenwerking in een structuur kustwacht).

B.76.3. Het MIK is dus het contactpunt met de Belgische autoriteiten, voor de gezagvoerders van buitenlandse schepen die zich in de zeegebieden onder Belgische rechtsbevoegdheid bevinden of voor de gezagvoerders van Belgische schepen, om elk incident op zee dat de openbare orde verstoort, te signaleren.

B.77. In overeenstemming met het voorgaande blijkt uit de parlementaire voorbereiding van het Belgisch Scheepvaartwetboek dat het MIK « voor de verdere verspreiding [van de

informatie] tussen de bevoegde Belgische overheden zoals de Scheepvaartpolitie en de Dienst Vreemdelingenzaken [zorgt] » (*Parl. St.*, Kamer, 2018-2019, DOC 54-3536/001, p. 290).

B.78. Ook al voorzien de bestreden bepalingen alleen erin dat informatie over het « incident », namelijk de ontdekking van verstekelingen aan boord van een Belgisch schip of aan boord van een schip dat op weg is naar een Belgische haven, aan het MIK moet worden doorgegeven, zijn er evenwel andere bepalingen, aan de toepasbaarheid waarvan het Belgisch Scheepvaartwetboek geen afbreuk doet, die erin voorzien dat het MIK alle informatie over de verstekelingen aan de betrokken autoriteiten, waaronder de Dienst Vreemdelingenzaken, dient te bezorgen. Die overdracht van informatie van het MIK naar de Dienst Vreemdelingenzaken is essentieel, onder meer om te waarborgen dat aan verstekelingen niet de toegang tot de procedure van internationale bescherming wordt ontzegd.

B.79. Het vierde onderdeel van het tweede middel is niet gegrond.

Wat betreft het optreden van de scheepvaartpolitie (vijfde, zesde en zevende onderdeel van het tweede middel)

B.80. De verzoekende partijen bekritisieren, in het vijfde, zesde en zevende onderdeel van het tweede middel, het feit dat artikel 2.4.4.2 alleen in het optreden van de scheepvaartpolitie, en niet in dat van de Dienst Vreemdelingenzaken voorziet, terwijl de politiediensten niet bevoegd zijn om op adequate wijze de behoeften en de inachtneming van de grondrechten van verstekelingen te onderzoeken.

B.81.1. Artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek voorziet in het optreden van de scheepvaartpolitie voor de uitvoering van opdrachten die haar van nature toekomen in zoverre zij onder de politie te water en onder de grenscontrole vallen.

B.81.2. Zoals in B.29.4 is vermeld, verhindert het Belgisch Scheepvaartwetboek niet de toepassing van andere wetgevingen, zoals de wet van 15 december 1980.

Daaruit volgt dat, in zoverre het de opdrachten van de scheepvaartpolitie bepaalt in geval van ontdekking van verstekelingen aan boord van een schip dat aankomt in een Belgische

haven, artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek niet het optreden van de Dienst Vreemdelingenzaken, onder meer in het kader van een verzoek om internationale bescherming vanwege verstekelingen, belemmert.

B.81.3. Voor het overige zetten de verzoekende partijen niet uiteen welke van de talrijke in het verzoekschrift geciteerde referentienormen geschonden zouden zijn.

B.82. Het vijfde, het zesde en het zevende onderdeel van het tweede middel zijn niet gegrond.

Wat het derde middel betreft

B.83. De verzoekende partijen leiden een derde middel af uit de schending, door artikel 2.1.1.3, § 2, van het Belgisch Scheepvaartwetboek, van de artikelen 10, 11, 23 en 191 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 33, 36, 37, 105 en 108 ervan, met het algemeen beginsel van rechtszekerheid en met het algemeen beginsel van de scheiding der machten,

- in zoverre het de Koning machtigt om de begrippen « verstekeling » en « passagier of opvarende » « nader of, waar noodzakelijk met het oog op de toepassing van aangeduide bepalingen, afwijkend [te] omschrijven » (eerste onderdeel) en

- in zoverre het de Koning machtigt om de bepalingen van boek 2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek buiten toepassing te verklaren voor « aangeduide bijzondere [...] verstekelingen, passagiers of opvarenden » (tweede onderdeel).

B.84. Een wetgevende machtiging ten gunste van de uitvoerende macht die een aangelegenheid betreft die niet door de Grondwet aan de wetgever is voorbehouden, is niet ongrondwettig. In dat geval maakt de wetgever immers gebruik van de hem door de Grondwetgever verleende vrijheid om in een dergelijke aangelegenheid te beschikken.

Het Hof vermag enkel een bepaling af te keuren die de bevoegdheidsverdeling tussen de wetgevende macht en de uitvoerende macht regelt, wanneer die bepaling indruist tegen de

regels inzake de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten of wanneer de wetgever een categorie van personen het optreden van een democratisch verkozen vergadering, waarin de Grondwet uitdrukkelijk voorziet, ontzegt.

B.85.1. Uit het verzoekschrift blijkt niet dat de bestreden bepaling een aangelegenheid betreft die door de Grondwet aan de wetgever is voorbehouden, noch dat de aan de Koning verleende machtigingen de bevoegdheidverdelende regels zouden schenden.

B.85.2. Evenmin blijkt in welk opzicht de aan de Koning verleende machtigingen het rechtszekerheidsbeginsel zouden schenden, dat de wetgever verbiedt om zonder objectieve en redelijke verantwoording afbreuk te doen aan het belang van de rechtssubjecten om in staat te zijn de rechtsgevolgen van hun handelingen te voorzien.

B.86. Het derde middel is niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

1. vernietigt artikel 2.4.4.2 van het Belgisch Scheepvaartwetboek

- in zoverre het niet de ontschepping regelt van verstekelingen van Belgische nationaliteit en van verstekelingen die zijn gemachtigd of toegelaten tot verblijf in België zodra die hoedanigheid, die machtiging of die toelating is aangetoond;

- in zoverre het de ontschepping niet toelaat van verstekelingen die om internationale bescherming verzoeken, gedurende het onderzoek van hun aanvraag;

- in zoverre het niet of niet minstens tijdelijk de ontschepping toelaat van verstekelingen die beantwoorden of lijken te beantwoorden aan de voorwaarden om te worden gekwalificeerd als niet-begeleide minderjarige vreemdeling in de zin van de programmawet (I) van 24 december 2002;

- in zoverre het niet of niet minstens tijdelijk de ontschepping toelaat van verstekelingen van wie de gezondheidstoestand, volgens een medische diagnose, een dringende medische behandeling vereist die niet kan worden verstrekt aan boord van het schip;

- in zoverre het de vasthouding aan boord van het schip waarin het voorziet, met geen enkele van de in B.53.1 opgesomde waarborgen gepaard doet gaan;

2. rekening houdend met hetgeen in B.62 en B.70 is vermeld, verwerpt het beroep voor het overige.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 9 juni 2022.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

P. Nihoul